

UCHWAŁA NR XVI/127/2026
RADY GMINY ZARĘBY KOŚCIELNE
z dnia 16.03.2026 r.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.) Rada Gminy Zaręby Kościelne

§ 1.

Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej w Gminie Zaręby Kościelne na lata 2026-2030, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Traci moc uchwała Nr X/83/2025 Rady Gminy Zaręby Kościelne z dnia 23.06.2025 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Zaręby Kościelne na lata 2025 – 2030.

§ 3.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zaręby Kościelne.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

mgr Kinga Pecura

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This ensures transparency and allows for easy verification of the data. The text also mentions that regular audits are necessary to identify any discrepancies or errors in the accounting process.

2. The second part of the document focuses on the classification of expenses. It provides a detailed list of categories, such as salaries, rent, utilities, and travel. Each category is further broken down into sub-categories to ensure that every expense is properly recorded. The document also discusses the importance of separating personal expenses from business expenses to avoid any confusion or misstatement.

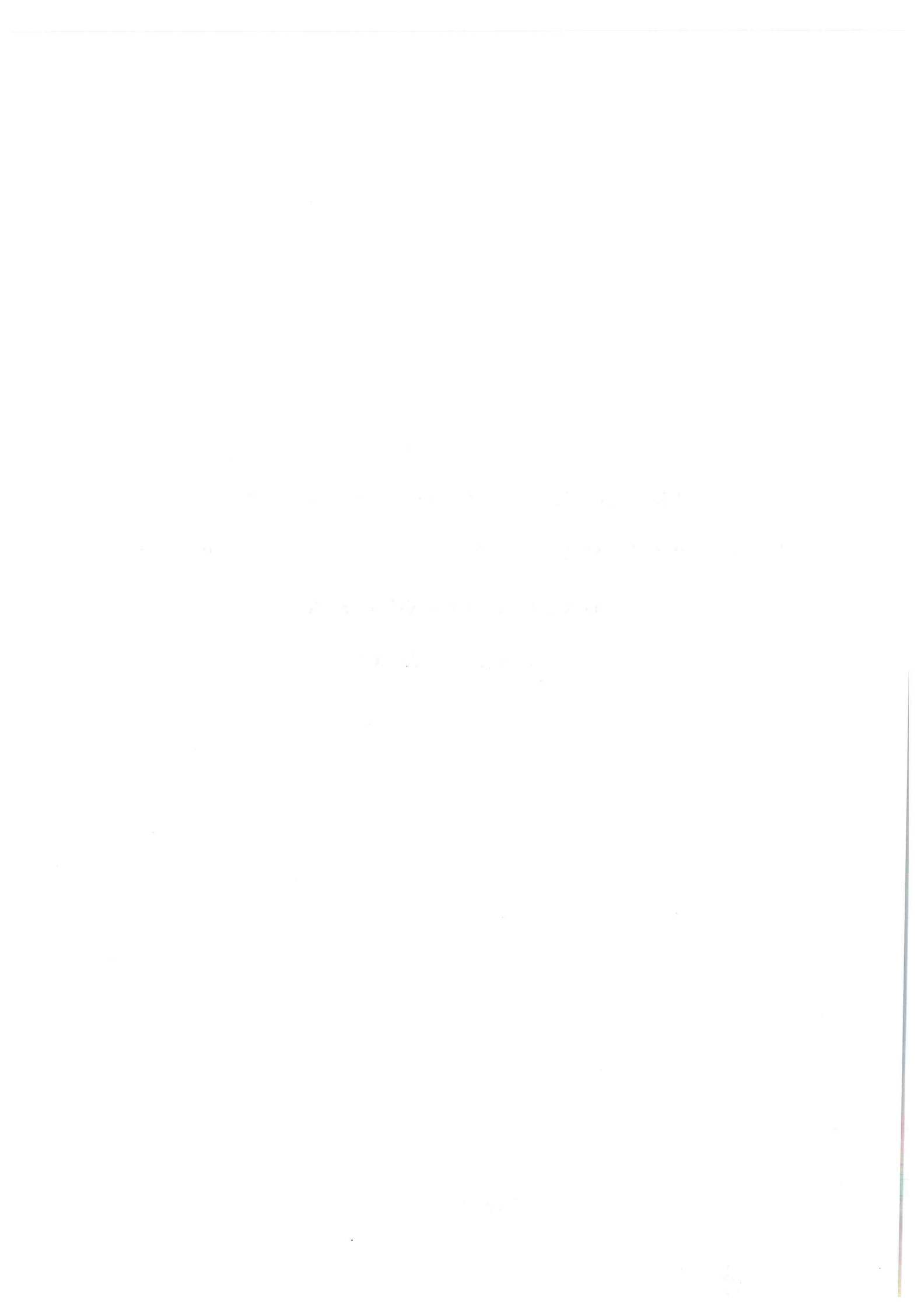
3. The final part of the document covers the reporting requirements. It explains how to prepare a profit and loss statement, a balance sheet, and a cash flow statement. It also discusses the importance of providing a clear and concise summary of the financial performance for each reporting period. The document concludes by stating that accurate and timely financial reporting is essential for the success of any business.

Załącznik do Uchwały Nr XVI/127/2026

Rady Gminy Zaręby Kościelne

z dnia 16.03.2026 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ
ORAZ OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
GMINY ZARĘBY KOŚCIELNE
NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	3
1.1. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
1.2. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”.....	7
1.3. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY.....	9
1.4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU.....	11
1.5. ADRESACI PROGRAMU.....	12
2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE.....	12
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.....	14
3. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH.....	16
3.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE.....	16
3.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY.....	24
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY.....	30
4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	30
4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM.....	38
4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.....	41
5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM.....	44
6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH.....	45
7. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE.....	49
7.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU.....	49
7.2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA.....	51
8. REALIZACJA PROGRAMU.....	61
8.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY.....	61
8.2. MONITORING.....	61
8.3. EWALUACJA.....	62
8.4. FINANSOWANIE.....	62
SPIS TABEL.....	63
SPIS WYKRESÓW.....	64

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes that this is crucial for ensuring transparency and accountability in the organization's operations.

2. The second part outlines the various methods and tools used to collect and analyze data. This includes both traditional manual methods and modern digital technologies, highlighting the benefits of each approach.

3. The third section focuses on the challenges faced in data management and analysis. It identifies common issues such as data inconsistency, incomplete information, and the complexity of large datasets, and offers practical solutions to address these problems.

4. The fourth part discusses the role of data in decision-making and strategic planning. It explains how data-driven insights can help organizations identify trends, anticipate market changes, and make more informed choices.

5. The fifth section covers the importance of data security and privacy. It outlines best practices for protecting sensitive information from unauthorized access and ensuring compliance with relevant regulations.

6. The sixth part addresses the need for continuous monitoring and evaluation of data systems. It stresses that data management is an ongoing process that requires regular updates and improvements to stay effective.

7. The seventh section discusses the impact of data on organizational performance and growth. It provides evidence and examples of how data-driven strategies have led to increased efficiency, cost savings, and new business opportunities.

8. The eighth part explores the future of data management and analysis. It discusses emerging trends such as artificial intelligence, big data, and cloud computing, and their potential to revolutionize the way organizations handle information.

9. The ninth section provides a summary of the key findings and recommendations from the document. It reiterates the importance of a data-driven approach and offers actionable steps for implementation.

10. The final part of the document includes a conclusion and a list of references. The conclusion summarizes the overall message, and the references provide sources for further reading and research.

WSTĘP

1. DEFINICJA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Przemoc domową można oceniać w kategoriach prawnych, moralnych, psychologicznych i społecznych. Na potrzeby niniejszego Programu najbardziej odpowiednią definicją przemocy jest definicja zawarta w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.) art. 2 tejże ustawy **definiuje przemoc domową** jako *„jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:*

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,*
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,*
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,*
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,*
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udęczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”*

Ustawa definiuje również **osoby doznające przemocy domowej**. W rozumieniu obowiązujących przepisów osoby, wobec których jest stosowana przemoc domowa, to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoba pozostająca w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoba wspólnie zamieszkująca i gospodarująca oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

g) osoba pozostająca obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,

h) małoletni będący świadkami przemocy domowej.

W rozumieniu przepisów ustawy osoba stosująca przemoc domową to pełnoletni, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób wskazanych w ustawie jako osoby doznające przemocy, a z kolei świadek przemocy domowej to osoba, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej. Należy również zaznaczyć, że małoletni, będący świadkiem przemocy domowej, automatycznie otrzyma status osoby doznającej przemocy.

1.1. RODZAJE I FORMY PRZEMOCY DOMOWEJ

Odwołując się m.in. do ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, można wyróżnić następujące podstawowe rodzaje przemocy: **fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną i cyberprzemoc.** Rozszerzenie tych pojęć przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Rodzaje i formy przemocy

Rodzaje przemocy	Formy
fizyczna	popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielenie koniecznej pomocy itp.
psychiczna	wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb itp.
seksualna	wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości,

	krytyka zachowań seksualnych itp.
ekonomiczna	odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej lub uzyskania samodzielności finansowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny itp.
cyberprzemoc	działania i zaniechania istotnie naruszające prywatność lub wzbudzające poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej, innymi słowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i ustawy z dn. 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Przemoc może pojawić się w każdym domu, nie ma ona związku ani ze statusem społecznym rodziny, ani miejscem zamieszkania, a osobami doznającymi przemocy domowej bywają zarówno mieszkańcy dużych miast, jak i mniejszych miejscowościach czy wsi. Osobami doznającymi przemocy domowej są na ogół **kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni**. Kategorią osób doznających przemocy, o których mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach, są osoby z niepełnosprawnościami i ludzie starsi.

Seniorzy narażeni są na wszystkie rodzaje przemocy, choć w tej grupie wiekowej przemoc ma swoją specyfikę. Osoby pracujące z osobami starszymi (pracownicy socjalni, pielęgniarki, geriatrzy) zauważają, że w odniesieniu do seniorów przemoc dotyczy najczęściej zaniedbania i wykorzystywania materialnego.

Najczęstszym objawem obserwowanym u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, co wynika z przekonania, że cokolwiek się zrobi, nie będzie to miało żadnego znaczenia, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych.

Wyuczona bezradność prowadzi do wielu negatywnych skutków, które mogą przejawiać się w trzech sferach:

- **deficyty poznawcze**, które polegają na ogólnym przekonaniu, iż nie ma takich sytuacji, w których możliwa jest zmiana, że w konkretnej sytuacji nic nie można zrobić i nikt nie jest w stanie pomóc;
- **deficyty motywacyjne**, które polegają na tym, że osoba zachowuje się biernie, jest zrezygnowana, nie podejmuje żadnych działań, aby zmienić swoją sytuację;
- **deficyty emocjonalne**, które objawiają się stanami apatii, lęku, depresji, uczucia zmęczenia, niekompetencji i wrogości.

Osoba doznająca przemocy, jeśli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować świadomość swojej wartości. Wielu osobom doznającym przemocy udaje się przeciwstawić stosującemu przemoc, niemniej jednak większość **potrzebuje pomocy innych**. Bez odpowiedniego wsparcia osoby doznające przemocy nigdy nie zdobędą się na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowaniu wobec nich przemocy.

Osoba, której życie lub zdrowie może być zagrożone, powinna też pamiętać, by jak najszybciej zawiadomić Policję, bo szybka reakcja umożliwi nie tylko zapewnienie ochrony, ale także wszczęcie odpowiednich procedur i zabezpieczenie dowodów zdarzenia. W przypadku doznania obrażeń ciała osoba doznająca przemocy powinna zgłosić się do lekarza w celu udzielenia pomocy medycznej. Może także zażądać wystawienia zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy. Osoba, która doznaje przemocy domowej może skorzystać także z porady prawnej i wsparcia psychologicznego dzwoniąc pod dostępny całodobowo Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002. Na ten numer mogą dzwonić także osoby, które chcą w sposób anonimowy dokonać zgłoszenia.

Osoby korzystające z usług telefonu mają prawo nie ujawniać swoich danych personalnych. Na własne życzenie mogą jednak podać imię i nazwisko. Anonimowość zarówno dzwoniącego/ej, jak i konsultanta/tki tworzy bezpieczną przestrzeń do opowiedzenia o swoim doświadczeniu, uporządkowania przeżytych doświadczeń, nazwania problemu i wspólnego zastanowienia się nad możliwościami wyzwolenia się z krzywdzącej sytuacji.

Zgodnie z postanowieniami ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Zespół interdyscyplinarny powołuje wójt, burmistrz albo prezydent miasta. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić również przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta, w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową, kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Zespół Interdyscyplinarny opracowuje i przyjmuje regulamin określający szczegółowe warunki funkcjonowania zespołu oraz tryb i sposób powoływania grup diagnostyczno-

pomocowych tworzonych w celu dokonania diagnozy i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także realizacji zadań, wynikających z postanowień ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, mających na celu udzielenie skutecznej pomocy osobom doznającym przemocy oraz podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc domową w celu przeciwdziałania przemocy.

Ustawa określa, że podejmowanie interwencji w środowisku odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i **nie wymaga zgody** osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Realizacja procedury „Niebieskie Karty” należy do zadań grup diagnostyczno-pomocowych, którym przepisy przyznają kompetencje m.in. do występowania do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

Wobec osób uczestniczących w procedurze „Niebieskie Karty” przez okres 9 miesięcy po zakończeniu procedury, grupy diagnostyczno-pomocowe prowadzą działania monitorujące, polegające w szczególności na analizie i ocenie sytuacji tych osób.

1.2. POLICYJNE STATYSTYKI PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

Statystyki policyjne, stanowiące dalece niewystarczające, ale nadal podstawowe źródło informacji o skali zjawiska przemocy domowej w kraju ujawniają, że w 2022 r. liczba osób, co do których istniało podejrzenie, że doznały przemocy, wyniosła ogółem 71 631, z czego 51 935 stanowiły kobiety, 10 982 osoby małoletnie, zaś 8 714 mężczyźni. Funkcjonariusze Policji w 2022 r. wypełnili łącznie 61 645 formularzy „Niebieskiej Karty – A”.

Szczegółowe dane za rok 2022 prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2 Policyjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za 2022 rok

liczba wypełnionych formularzy „Niebieskie Karty” – A” (ogółem), w tym:	61 645
liczba formularzy wszczynających procedurę	52 569
liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy domowej w trakcie trwającej procedury	9 076

ogólna liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą	71 631
w tym liczba kobiet	51 935
w tym liczba mężczyzn	8 714
w tym liczba ofiar małoletnich	10 982
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową	62 244
w tym liczba podejrzewanych sprawców – kobiet	6 497
w tym liczba podejrzewanych sprawców – mężczyzn	55 426
w tym liczba podejrzewanych sprawców – nieletnich	321
ogólna liczba osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc domową, będących pod wpływem alkoholu	31 807
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – kobiety	1 872
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – mężczyźni	29 901
w tym podejrzewani sprawcy pod wpływem alkoholu – nieletni	34
liczba dzieci umieszczonych w niezagrażającym im miejscu (np. rodzina zastępcza, placówka opiekuńczo-wychowawcza)	566

Źródło: Formularz III/8, Sprawozdanie z podjętych przez policję działań wobec przemocy w rodzinie dotyczące procedury „Niebieskie Karty” – <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-w-rodzinie/201373,Przemoc-w-rodziniadane-od-2012-roku.html>.

Prezentowane liczby dotyczą działań podjętych w procedurze „Niebieskie Karty” wyłącznie przez Policję i nie obejmują danych dotyczących działalności innych podmiotów upoważnionych do zwalczania przemocy domowej. Przemoc domowa wiąże się z lękiem osób

doznających przemocy i świadków przed ujawnianiem takich przypadków, **w związku z czym bardzo trudno oszacować rzeczywistą skalę tego zjawiska.**

W 2020 roku dzięki nowelizacji przepisów Policja otrzymała narzędzia do skuteczniejszej walki z osobami stosującymi przemoc domową. Obecnie policjanci mają możliwość wydać osobie stosującej przemoc **nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia lub **zakazu zbliżania się do mieszkania** i jego bezpośredniego otoczenia. Te nakazy lub zakazy mogą być wydane łącznie i obowiązują od momentu ich wydania.

Policjanci mają także prawo wydać nakaz lub zakaz podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu, w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy (w szczególności w wyniku zgłoszenia przez osobę doznającą przemocy, kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków).

Przepisy mówią, że osobie, wobec której wydany zostanie nakaz lub zakaz przysługuje prawo zabrania ze sobą jedynie przedmiotów osobistego użytku i służących do świadczenia pracy oraz będących jej własnością zwierząt domowych. Ma także jednorazową możliwość zabrania z mieszkania w późniejszym terminie mienia stanowiącego jej własność, w obecności policjanta i po uzgodnieniu terminu z osobą dotkniętą przemocą domową.

W okresie obowiązywania nakazu lub zakazu policjanci są zobligowani do co najmniej trzykrotnego sprawdzenia, czy są one respektowane. Za niestosowanie się osoby do wydanego przez policję zakazu lub nakazu, kodeks wykroczeń przewiduje karę aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

1.3. SKUTECZNOŚĆ FUNKCJONUJĄCEGO W POLSCE SYSTEMU WSPARCIA OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY

Kwestie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia dla osób doznających przemocy były przedmiotem badania przeprowadzonego w 2019 r. na zlecenie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Badanie skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą domową”. Respondentami były zarówno osoby dotknięte przemocą, które skorzystały ze wsparcia, jak i przedstawiciele instytucji i organizacji udzielających pomocy.

Badanie dotyczące oceny skuteczności funkcjonującego w Polsce systemu wsparcia pokazało, iż wysoko oceniane jest interdyscyplinarne podejście w zakresie pomocy udzielanej osobom krzywdzonym. Pozytywnie oceniana jest praca zespołów interdyscyplinarnych oraz współpraca interdyscyplinarna na poziomie gmin, prowadzona w celu obejmowania kompleksowym wsparciem osób doznających przemocy domowej. Osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej pozytywnie oceniały współpracę instytucjonalną na poziomie lokalnym, wskazując na możliwość szybkiej wymiany informacji i podejmowania decyzji.

Badania pokazały, że procedura „Niebieskie Karty” jest zdecydowanie podstawowym narzędziem wykorzystywanym w procesie obejmowania wsparciem osób doznających różnego rodzaju przemocy. Świadczą o tym, nie tylko opinie wyrażane na jej temat przez pracowników instytucji pomocowych, ale także to, że aż 90% badanych osób doznających przemocy, które objęte były pomocą jakichkolwiek służb, instytucji lub organizacji, była bądź jest objęta działaniem tej procedury. Wyniki badań pokazały, że wsparcie w ramach procedury „Niebieskie Karty” było oceniane pozytywnie i w większości przypadków wsparcie to definitywnie bądź częściowo rozwiązuje problem.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 poz. 535) wprowadza nie tylko pojęcie przemocy domowej, ale przynosi aktualizację zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, zasad postępowania wobec osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową.

Ustawa poszerza zakres działań, jakie mogą być podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową, wprowadzając dodatkowo programy korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne. Programy te mają na celu w szczególności powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy oraz rozwijanie umiejętności samokontroli i rozwiązywania problemów bez stosowania przemocy. Po skierowaniu do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osoba stosująca przemoc domową będzie **zobowiązana** zgłosić się do uczestnictwa w programie, ukończyć program w wyznaczonym terminie oraz dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o jego ukończeniu. Uporczywe niestosowanie się do wskazanych obowiązków może skutkować nałożeniem kary grzywny albo ograniczenia wolności.

W miejsce dotychczasowego Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie powstał Zespół Monitorujący do spraw Przeciwdziałania Przemocy

Domowej jako organ opiniodawczo-doradczy ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. W związku ze zmianą terminologii, odnoszącą się do definicji przemocy domowej, zmianom uległy również inne wskazane przez ustawę akty prawne, m.in. ustawa z 17.11.1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550), ustawa z 26.10.1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 165 z późn. zm.), ustawa z 6.06.1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1375), ustawa z 12.03.2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 r. poz. 901 z późn. zm.) oraz ustawa z 9.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 1426 z późn. zm.).

1.4. PODSTAWY PRAWNE TWORZENIA PROGRAMU

Niniejszy Program został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych. Jest zgodny z postanowieniami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.), która w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej”.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej określa dla samorządu gminnego, także następujące zadania: prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia, tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Akty prawne wspomagające podejmowanie działań na rzecz ofiar i sprawców przemocy to także:

1. ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 z późn. zm.);
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.);
3. ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151);
4. ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939);

5. 5. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49 z późn. zm.);
6. ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich (Dz. U. z 2022 r. poz. 1700 z późn. zm.);
7. ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2025 r. poz. 881z późn. zm.);
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 r. poz. 1338);
9. ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 725);
10. uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz. 1232);
11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zaręby Kościelne na lata 2021-2030 przyjętego uchwałą nr XXVIII/222/22

1.5. ADRESACI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zaręby Kościelne na lata 2026-2030 jest adresowany w szczególności do rodzin i osób, które ze względu na przemoc domową wymagają wsparcia społecznego, osób stosujących przemoc domową, świadków przemocy domowej, przedstawicieli instytucji, organizacji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy oraz pozostałych mieszkańców gminy.

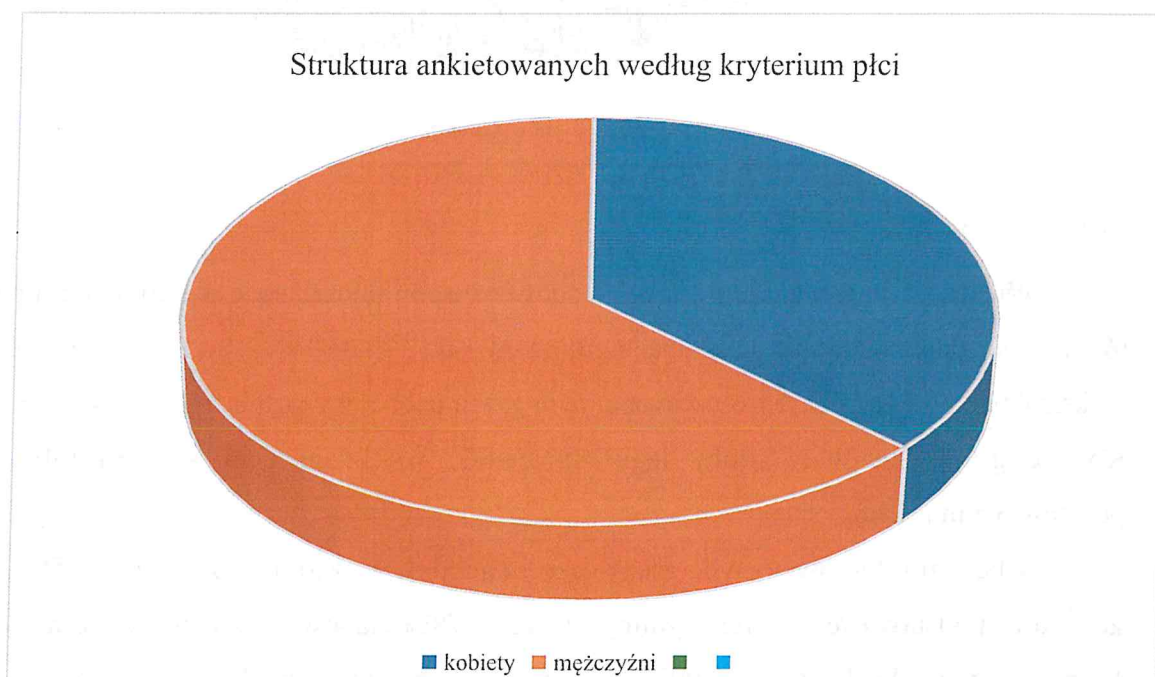
2. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY W GMINIE

Diagnoza problemu przemocy domowej w gminie Zaręby Kościelne została oparta na analizie dostępnych danych, tzw. źródeł zastanych oraz ankiet skierowanych do mieszkańców i przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek systemu oświaty. Do analizy przedłożono 30 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców, 5 ankiet wypełnionych przez dyrektorów i pedagogów z placówek systemu oświaty

funkcjonujących na terenie gminy oraz 50 ankiet skierowanych do uczniów Szkoły Podstawowej z terenu gminy. Zebrane dane uwzględniają rok 2025, gdyż zapisy Programu przygotowywane były w 2026 r.

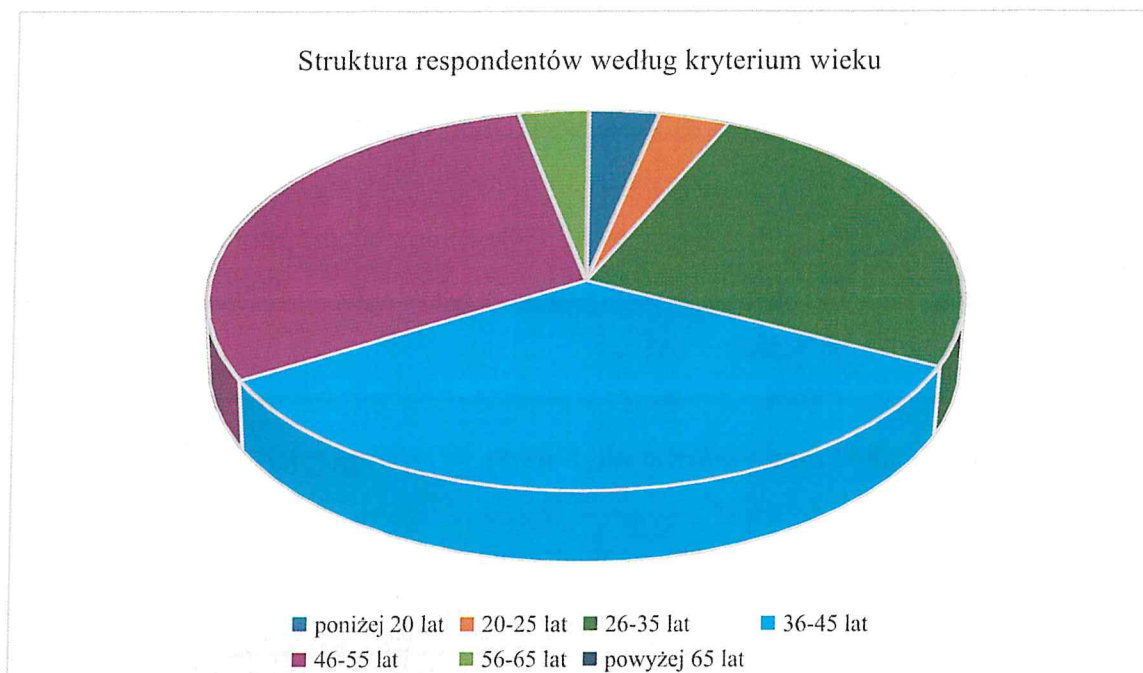
Wśród respondentów ankiet skierowanych do dorosłych mieszkańców 63% stanowiły kobiety, a 37% mężczyźni. Najliczniej reprezentowane były grupy osób w wieku 36-45 lat (31%), 46-55 lat (27%) oraz 26-35 lat (23%). Mniej licznie reprezentowane były grupy wiekowe 56-65 lat (10%), osoby powyżej 65 lat, 20-25 lat oraz poniżej 20 lat (po 3%). Strukturę ankietowanych ilustrują poniższe wykresy.

Wykres 1 *Struktura ankietowanych według kryterium płci*

Źródło: badania własne.

Wykres 2 *Struktura respondentów według kryterium wieku*

Źródło: badania własne.

Większość wśród ankietowanych stanowiły osoby mieszkające w gminie od urodzenia (64%) a następnie osoby zamieszkujące gminę od 3 do 42 lat (36%). Pod względem poziomu wykształcenia najliczniej reprezentowana była grupa osób z wykształceniem wyższym (60%). Kolejne grupy stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (30%) oraz podstawowym (10%).

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 50 uczniów ze szkoły podstawowej z terenu gminy, z czego 78% stanowiły kobiety, 22% mężczyźni. Uczniowie w wieku 10 lat stanowili 4% tej próby, uczniowie w wieku 12 lat stanowili 5% tej próby, 40% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 13 lat, 22% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 14 lat, uczniowie w wieku 15 lat stanowili 20% tej próby, a 9% osób było w wieku lat 17.

2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Zaręby Kościelne jest gminą wiejską położoną w powiecie ostrowskim, w województwie mazowieckim. Graniczy z gminami: Andrzejewo, Szulborze Wielkie, Małkinia Górna, Ostrów Mazowiecka, a jej powierzchnia wynosi 89 km². Strukturę administracyjną gminy tworzy 31 sołectw.

Gmina ma charakter rolniczy. W strukturze użytkowania terenu przeważają użytki rolne, które zajmują ponad 74% powierzchni gminy.

Z końcem 2025 r. gmina liczyła ogółem 3 410 mieszkańców, w tym 1 641 kobiet, które stanowiły 48,1 % ogółu ludności, a gęstość zaludnienia wynosiła w przybliżeniu 38 % osób na km². Dane odnoszące się do demografii przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3 Liczba mieszkańców gminy w latach 2023-2025

zakres danych	2023	2024	2025
liczba mieszkańców ogółem	3 437	3 421	3 410
w tym kobiet	1 654	1 650	1 641

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Tabela 4 Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2023-2025

zakres danych	2023	2024	2025
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	649	628	634
liczba osób w wieku produkcyjnym	1 902	1 846	2 009
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	757	776	743

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W roku szkolnym 2024/2025 w gminie funkcjonowała jedna szkoła podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym.

Działalność kulturalna w gminie skupia się wokół Centrum Aktywności Kulturalnej oraz Biblioteki Publicznej Gminy Zaręby Kościelne.

Mieszkańcy gminy mają zapewnioną opiekę w niepublicznym zakładzie opieki zdrowotnej. W gminie funkcjonowała 1 apteka.

Stopa bezrobocia w powiecie ostrowskim w rozpatrywanym okresie wynosiła 8,60 %.

Na koniec 2025 r. na terenie gminy funkcjonowało 119 podmiotów gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. Najwięcej podmiotów gospodarczych w gminie prowadziło działalność w sferze handlu hurtowego i detalicznego.

Pomoc społeczną w gminie świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych, którego działalność często bywa uzupełniana przez współpracę z innymi instytucjami, organizacjami pozarządowymi, co sprzyja poprawie efektywności działań podejmowanych w celu niwelowania skutków problemów społecznych dotyczących mieszkańców.

3. PRZEMOC DOMOWA W ŚWIETLE ŹRÓDEŁ ZASTANYCH

Podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej zostały zebrane z instytucji i organów działających w gminie Zaręby Kościelne. Uzupełniono je danymi pozyskanymi od instytucji, których działania obejmowały w latach 2023-2025 mieszkańców gminy.

3.1. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE WSPARCIE W GMINIE

Zasobami umożliwiającymi przeciwdziałanie przemocy domowej określa się instytucje i organizacje znajdujące się na terenie gminy lub obejmujące swoim zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz ofiar i sprawców przemocy. Poniższa tabela zawiera dane adresowe jednostek działających w gminie i świadczących pomoc jej mieszkańcom.

Tabela 5 Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie

Lp.	Nazwa jednostki	Adres
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych	ul. Kowalska 14, 07-323 Zaręby Kościelne
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Zarębach Kościelnych	
3.	Urząd Gminy w Zarębach Kościelnych	
4.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarębach Kościelnych	
5.	Komisariat Policji w Małkini Górnej	ul. Nurska 39, 07-320 Małkinia Górna
6.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”	ul. Kowalska 16 A, 07-323 Zaręby Kościelne
7.	Punkt poradnictwa psychologicznego przy GKRPA	ul. Kowalska 16 A, 07-323 Zaręby Kościelne

Dane Urzędu Gminy w Zarębach Kościelnych.

Urząd Gminy w ramach realizacji zadań własnych nałożonych na gminę odpowiada za zapewnienie środków i tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten obszar działań zatwierdza uchwałą Rada Gminy. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące wydatków na realizację programu profilaktyki i rozwiązywania problemu uzależnień oraz środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów przemocy domowej w gminie Zaręby Kościelne w latach 2023-2025.

Tabela 6 Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2023-2025 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej

Przeznaczenie	wielkość nakładów (w zł) w poszczególnych latach		
	2023	2024	2025
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	56 968,38	58 256,14	62 361,51
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	1476,00	620,00	659,00
na przeciwdziałanie przemocy domowej	0,00	6000,00	6000,00
Razem:	58 444,38	64 876,14	69 020,51

Dane Urzędu Gminy Zaręby Kościelne.

Środki przeznaczane na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej w latach 2023-2025 systematycznie rosły. Największe kwoty w latach wydatkowano na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

Ważną funkcję w procesie przeciwdziałania przemocy domowej pełni **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**, która w ramach swoich zadań m.in. kontaktuje się z osobami z terenu gminy dotkniętymi przemocą domową, prowadzi rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego i terapii oraz zachęca członków rodziny do angażowania się w terapię rodzin, gdyż przemoc nie jest tylko problemem ze sprawcą, lecz stanowi o złożonych trudnościach wewnątrzrodzinnych.

Tabela 7 Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2023-2025

Zakres danych	2023	2024	2025
liczba osób zaangażowanych w prace GKRPA	7	7	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarębach Kościelnych.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Zaręby Kościelne przeprowadzała rozmowy interwencyjno-motywujące z osobami nadużywającymi alkoholu. Do zadań Komisji należą także działania zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu. W latach 2023 – 2025 członkowie Komisji przeprowadzili w sumie 40 rozmów motywujących oraz skierowali do sądu 9 wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego. Nie składano zawiadomień do prokuratury o przestępstwie przeciwko sprawcom przemocy domowej. Dane w tym zakresie zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 8 Działalność GKRPA w latach 2023-2025 w zakresie profilaktyki

Zakres danych	2023	2024	2025
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	5	18	17
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	0	1	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarębach Kościelnych.

Tabela 9 Działalność GKRPA w latach 2023-2025 w zakresie profilaktyki

Zakres danych	2023	2024	2025
liczba osób dotkniętych przemocą domową, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	1	3	4
liczba osób stosujących przemoc domową, przeciwko którym	0	0	0

GKRPA złożyła zawiadomienie do prokuratury o popelnieniu przestępstwa			
--	--	--	--

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zarębach Kościelnych.

W celu skutecznego przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej oraz eliminowania ich niekorzystnego wpływu na społeczeństwo konieczne jest prowadzenie działań związanych z ich rozwiązywaniem, profilaktyką oraz integracją społeczną osób nimi dotkniętych. Profilaktyczną działalność informacyjną i edukacyjną Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje m.in. poprzez wspieranie, szczególnie wśród dzieci i młodzieży szkolnej, potrzeb w zakresie sportu i rekreacji, organizowanie warsztatów, wycieczek, imprez masowych i festynów propagujących zdrowy styl życia, finansowanie kampanii, programów, a także organizowanie i finansowanie szkoleń, jak również zakup materiałów edukacyjno-informacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień czy też współfinansowanie półkolonii.

Praca GKRPA w analizowanym okresie polegała w szczególności na kontaktach z osobami potrzebującymi pomocy, wspierano rodziny i udzielano im pomocy w codziennym funkcjonowaniu. Szczególne wsparcie i dużo uwagi poświęcano dzieciom, które często są świadkami przemocy, co staje się dla nich źródłem traumy.

Celem działania **Zespołu Interdyscyplinarnego w Zarębach Kościelnych** jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – na obszarze gminy. W skład Zespołu wchodzi zwykle przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorskiej służby sądowej, organizacji pozarządowych.

Do głównych zadań Zespołu należy:

1. diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
2. inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
3. inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,

4. opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
5. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
6. powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
7. monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
8. przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 (w przypadku zmiany miejsca zamieszkania osoby, w stosunku do której są realizowane działania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania informuje o prowadzeniu procedury „Niebieskie Karty” zespół interdyscyplinarny obecnego miejsca zamieszkania) oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a (w przypadku zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 9e ust. 3, zespół interdyscyplinarny dotychczasowego miejsca zamieszkania osób, wobec których była realizowana procedura „Niebieskie Karty”, na wniosek zespołu interdyscyplinarnego obecnego miejsca zamieszkania tych osób, przekazuje dokumentację wytworzoną w trakcie procedury „Niebieskie Karty”, prowadzoną przez grupę diagnostyczno-pomocową dotychczasowego miejsca zamieszkania),
9. kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
10. składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń („Kto uporczywie nie stosuje się do obowiązków określonych w art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny”).

Osoba stosująca przemoc domową, zgodnie z art. 4 ust. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, po skierowaniu przez zespół interdyscyplinarny do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, ma obowiązek:

1. zgłosić się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
2. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o zgłoszeniu się do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową, w terminach określonych w przepisach ustawy;
3. ukończyć programy korekcyjno-edukacyjne dla osób stosujących przemoc domową lub programy psychologiczno-terapeutyczne dla osób stosujących przemoc domową w terminach określonych przez podmiot realizujący te programy;
4. dostarczyć grupie diagnostyczno-pomocowej zaświadczenie o ukończeniu programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową lub programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc domową.

Wybrane dane dotyczące działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w Zarębach Kościelnych w latach 2023-2025 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Zaręby Kościelne w latach 2023-2025

zakres danych	2023	2024	2025
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	10	9	9
liczba spotkań ZI w ciągu roku	2	6	6
liczba spotkań grup roboczych ZI	2	5	16
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	2	5	6
w tym sporządzonych przez Policję	2	5	4
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	1	3	4
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	1	1	2
liczba spraw sądowych	0	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Zaręby Kościelne.

W 2025 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Zaręby Kościelne liczył 9 członków. W ciągu tego roku odbyły się 6 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego oraz 16 spotkań grup diagnostyczno-pomocowych, które realizowały

zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Wszczętych zostało 6 procedur „Niebieskie Karty”, w tym 4 zostało sporządzonych przez Policję, zaś 2 przez placówki oświaty.

Pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej udziela także **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych**, będący instytucją powołaną do wspierania mieszkańców w przezwyciężaniu trudności życiowych, których nie są oni w stanie pokonać samodzielnie, wykorzystując własne zasoby i możliwości. Należą do nich osoby i rodziny doświadczające przemocy, zarówno ofiary, jak i sprawcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej udzielał mieszkańcom informacji o możliwości uzyskania pomocy, wypłacał świadczenia finansowe, wskazywał adresy instytucji wspierających, prowadził pracę socjalną w rodzinie dotkniętej przemocą oraz podejmował działania we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami działającymi w tym obszarze.

W 2025 r. GOPS do realizacji swoich zadań zatrudniał 1 osobę w kadrze kierowniczej, 1 pracownika socjalnego oraz 3 pozostałych pracowników. Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie w latach 2023-2025: 153 osoby w 2023 r., 153 osoby w 2024 r., 154 osoby w 2025 r. Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2023-2025.

Tabela 11 Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2023-2025

liczba beneficjentów	2023	2024	2025
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	153	153	154
liczba rodzin	80	80	75
liczba osób w rodzinach	221	201	188

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych, wykonując zadania pomocy społecznej w gminie, udziela rodzinom z gminy wsparcia m.in. z powodu przemocy domowej, jak również alkoholizmu lub narkomanii, które niejednokrotnie przyczyniają się do jej wystąpienia. Liczba osób w rodzinach, którym w latach 2023-2025 decyzją administracyjną udzielano wsparcia z powodu alkoholizmu lub narkomanii, wahała się i wynosiła odpowiednio: 1, 6 i 3 osoby. Jeśli chodzi o pomoc udzielaną z powodu przemocy, to

w 2025 r. i w 2024 r. nie było osób, którym udzielono pomocy z tego powodu. Dane zestawiono w tabeli poniżej.

Tabela 12 Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2023-2025

rok	liczba rodzin		liczba osób w rodzinach	
	przemoc domowa	alkoholizm i narkomania	przemoc domowa	alkoholizm i narkomania
2023	2	1	6	1
2024	0	3	0	6
2025	0	3	0	3

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych.

W wykonywaniu zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy i ochrony osób doznających przemocy domowej Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy, innymi jednostkami organizacyjnymi, służbą zdrowia, Policją, kuratorami sądowymi oraz instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Podstawowym zadaniem pracownika socjalnego Ośrodka jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego mającego na celu zebranie informacji i ustalenie diagnozy dotyczącej zjawiska przemocy, jej form, powtarzalności, nasilenia, sposobów reagowania poszczególnych członków rodziny na przemoc oraz uruchomienie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy, który ustala plan pomocy rodzinie i podejmuje się jego realizacji. Nie zawsze można jednak przeprowadzić wywiad środowiskowy przed zaistnieniem poważnego zdarzenia wywołującego znaczny kryzys w rodzinie, gdyż przemoc pozostaje nadal tematem wstydlivym.

Informacje o podejrzeniu stosowania przemocy może zgłosić do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej każdy, kto ma podejrzenie, iż w rodzinie dochodzi do przemocy. Każde zgłoszenie jest sprawdzane i wyjaśniane przez pracowników socjalnych. Jeżeli zgłoszenie okaże się bezpodstawne, rozpatrywane są ewentualne przyczyny innych trudności, które mogły wpłynąć na postrzeganie rodziny jako doświadczającej przemocy (niezaradność życiowa, niepełnosprawność, choroby członków rodziny, np.: zaburzenia psychiczne, zaburzenia zachowania i inne). W przypadku potwierdzenia występowania przemocy domowej rodzina

jest obejmowana szerszym systemem monitoringu, wsparcia i pomocy przez działające lokalnie instytucje gminne, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, również powiatowe. Przykładem uruchomienia szerszego systemu pomocy rodzinom doświadczającym przemocy jest zwołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Mieszkańcy gminy Zaręby Kościelne mają zapewnioną opiekę w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej. Lekarz, w związku z wystąpieniem przemocy, ma obowiązek na prośbę poszkodowanego dokonać oceny obrażeń oraz wystawić stosowne zaświadczenie wykazujące uszkodzenia somatyczne i objawy psychiczne, będące efektem doświadczenia przemocy. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, udziela pomocy medycznej i kieruje na odpowiednie leczenie pacjenta, który doznał uszczerbku na zdrowiu. Każdorazowo przy zgłoszeniu się osoby doświadczającej przemocy domowej lekarz informuje o możliwościach szukania pomocy i wskazuje właściwe instytucje.

Ważnymi placówkami wsparcia dzieci i młodzieży jest szkoła podstawowa wraz z oddziałem przedszkolnym na terenie gminy. W ramach zajęć opiekuńczych organizowane są koła zainteresowań oraz zajęcia świetlicowe. Placówka ta zapewnia także zajęcia przeznaczone dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, m.in. zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, terapię pedagogiczną oraz zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Wśród uczniów placówek systemu oświaty w gminie prowadzono liczne działania z zakresu profilaktyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.

Działania na rzecz dzieci i rodzin przeżywających trudności, przedsięwzięcia profilaktyczne i zapobiegające wykluczeniu społecznemu oraz przeciwdziałające uzależnieniom i patologiom społecznym realizują funkcjonujące na terenie gminy organizacje społeczne, m.in. jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, kluby sportowe oraz parafie.

3.2. PODMIOTY SPOZA GMINY WSPIERAJĄCE MIESZKAŃCÓW GMINY

Mieszkańcy gminy Długosiodło objęci są wsparciem instytucji i organizacji działających poza gminą w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Wykaz tych jednostek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13 Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową spoza gminy

L.p.	Nazwa jednostki	Adresaci
1	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej, ul. Widnichowska 20, 07-300 Ostrów Mazowiecka	mieszkańcy powiatu, w tym dzieci i młodzież, rodziny, osoby niepełnosprawne, rodziny zastępcze
2	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej ul. Rubinkowskiego 15, 07-300 Ostrów Mazowiecka	dzieci i młodzież, rodzice i nauczyciele
3	Komenda Powiatowa Policji w Małkini Górnej, ul. Nurska 39, 07-320 Małkinia Górna	mieszkańcy gminy i powiatu
4	Sąd Rejonowy w Ostrowi Mazowieckiej ul. B. Prusa 2, 07-300 Ostrów Mazowiecka	mieszkańcy gminy i powiatu
5	Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, ul. B. Prusa 2, 07-300 Ostrów Mazowiecka	mieszkańcy gminy i powiatu
6	Prokuratura Rejonowa w Ostrowi Mazowieckiej, ul. B. Prusa 2, 07-300 Ostrów Mazowiecka	mieszkańcy gminy i powiatu
7	NZOZ Poradnia "Medicus", ul. Kowalska 16A, 07-323 Zaręby Kościelne	mieszkańcy gminy
8	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej ul. Grzybowska 80/82, 00-844 Warszawa	wspieranie rodzin – profilaktyka oraz rozwiązywanie problemów uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej
9	Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego w Łomży osoby dotknięte przemocą domową ul. Sadowa 3, 18-400 Łomża	

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych i opracowanie własne.

Ważną rolę w przeciwdziałaniu przemocy domowej pełni przeprowadzająca interwencje domowe związane z tym zjawiskiem Policja. Teren gminy obsługuje **Posterunek Policji w Małkini Górnej podległy Komendzie Powiatowej Policji w Ostrowi Mazowieckiej**.

Policja, podejmując czynności wobec rodziny, w której występuje przemoc, ma za zadanie:

- udzielić osobie pokrzywdzonej niezbędnej pomocy, w tym udzielić pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zorganizować pomoc medyczną;
- podjąć w razie potrzeby inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób doznających przemoc, a wobec osoby stosującej przemoc zastosować odpowiednie procedury, np. użycie środków przymusu bezpośredniego czy zatrzymanie;
- przeprowadzić z osobą stosującą przemoc rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wezwać taką osobę do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- przeprowadzić na miejscu zdarzenia czynności w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- podjąć działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, a w szczególności systematycznie składać wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, która doznała przemocy, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny;
- obligatoryjnie wdrożyć procedurę „Niebieskich Kart” i poinformować, gdzie można uzyskać profesjonalną, bezpłatną pomoc.

Z analizy danych przedstawionych przez Komisariat Policji w Małkini Górnej odnoszących się do mieszkańców gminy wynika, że w 2025 r. na terenie gminy sporządzono 5 formularzy „Niebieskie Karty”. Wśród osób, które doznały przemocy domowej zdecydowanie przeważały kobiety. Funkcjonariusze stwierdzili też przypadki stosowania przemocy wobec mężczyzn, osób starszych i nieletnich. Ustalono, że w analizowanym czasie osobami stosującymi przemoc byli w większości mężczyźni, ponadto pozostający pod wpływem alkoholu. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2023-2025

zakres danych	2023	2024	2025
liczba stwierdzonych faktów przemocy	1	5	5
liczba zastosowanych procedur „Niebieskie Karty” – sporządzonych formularzy	1	5	5
liczba osób doświadczonych przemocy domowej	1	5	4
w tym kobiety	1	3	4
w tym mężczyźni	0	2	0
w tym nieletni	0	0	0
w tym osoby starsze	0	1	1
liczba sprawców przemocy domowej	1	4	4
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	1	4	4
w tym nieletni	0	0	0
liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	1	4	4
w tym kobiety	0	0	0
w tym mężczyźni	1	4	4
w tym nieletni	0	0	0

Dane Komisariatu Policji w Małkini Górnej.

W ramach szeroko rozumianej profilaktyki przedstawiciele Policji uczestniczą w spotkaniach z dziećmi i młodzieżą, prowadzą pogadanki i prelekcje profilaktyczne, organizują zebrania z mieszkańcami dotyczące bezpieczeństwa w gminie, dokonują sprawdzania oraz obserwacji miejsc szczególnie niebezpiecznych, a także biorą czynny udział w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o **kuratorach sądowych**, kurator sądowy jest organem wykonawczym sądu i realizuje zadania o charakterze wychowawczo- resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym,

związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. Działania pomocowe realizowane przez kuratorów mają charakter niematerialny i dotyczą umożliwienia właściwego wykonywania władzy rodzicielskiej. Teren gminy jest objęty działalnością **Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Ostrowi Mazowieckiej**.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej jest jednostką powiatową, obejmującą zasięgiem działania mieszkańców gminy. Do działań prowadzonych przez tę jednostkę należy m.in. realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową, sporządzanie „Niebieskich Kart”, doradztwo oraz pomoc specjalistyczna – psychologiczna i prawna.

Istotną rolę w zapewnieniu pomocy psychologicznej i diagnozowaniu problemów młodszych mieszkańców gminy odgrywa **Poradnia Psychologiczno-Pedagogicznych w Ostrowi Mazowieckiej**. W Poradni dzieci mogą korzystać z usług specjalistów – m.in. psychologa, pedagoga, terapeuty oraz logopedy. Placówka oferuje dzieciom i młodzieży różne formy wsparcia, m.in.: indywidualne lub grupowe zajęcia terapeutyczne, grupy wsparcia, prowadzenie mediacji, interwencje kryzysowe, porady i Konsultacje, realizuje zadania, m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2024/2025 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej udzieliła wsparcia dzieciom i młodzieży z terenu gminy Zaręby Kościelne w formie, m.in.:

- badań psychologicznych,
- badań pedagogicznych,
- wywiadów do nauczania indywidualnego,
- badań logopedycznych,
- terapii logopedycznych,
- terapii psychologicznej,.

Specjalistyczne wsparcie osobom uzależnionym i współuzależnionym świadczy także **Poradnia Leczenia Uzależnień przy SPZZOZ w Ostrowi Mazowieckiej**. Pomoc w formie terapii, porad lekarskich i konsultacji mogą uzyskać osoby borykające się z problemem uzależnień oraz osoby współuzależnione.

Wśród innych możliwości uzyskania pomocy w związku z przemocą domową lub innych traumatycznych przeżyć wywołujących kryzys w rodzinie warto wymienić możliwość odbycia rozmowy telefonicznej. Kontakt telefoniczny pozwala osobie szukającej wsparcia na zapewnienie anonimowości oraz nie zmusza do bezpośredniego spotkania z pracownikiem instytucji, co może dla wielu osób być krępujące. Poniżej zamieszczono tabelę z wybranymi telefonami, pod którymi można uzyskać wsparcie psychologiczne, porady oraz zostać pokierowanym do właściwych instytucji.

Tabela 15 Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady

Lp.	Instytucja	Nr telefonu
1.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaręczach Kościelnych	86 276 31 17 86 276 31 20
2.	Zespół Interdyscyplinarny w Zaręczach Kościelnych	86 276 31 17 86 276 31 20
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus” w Zaręczach Kościelnych	86 270 60 19
4.	Komenda Powiatowa Policji w Ostrowi Mazowieckiej	47 704 42 00
5.	Posterunek Policji w Małkini Górnej	47 704 43 20
6.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowi Mazowieckiej	29 644 53 98
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ostrowi Mazowieckiej	29 745 34 76
8.	Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej	22 376 85 00
9.	Niebieska Linia dla osób dotkniętych przemocą	22 668 70 00
10.	STOP – telefon Fundacja Centrum Praw Kobiet dla kobiet dotkniętych przemocą i dyskryminacją	22 621 35 37 600 070 717
11.	Ogólnopolskie pogotowie dla ofiar przemocy „Niebieska Linia”	801 120 002
12.	Anonimowa Policyjna Linia Specjalna	800 120 148
13.	Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka	800 12 12 12
14.	Telefoniczna Pierwsza Pomoc Psychologiczna	22 425 98 48
15.	Telefoniczna Poradnia dla Osób w Kryzysie Emocjonalnym	116 123
16.	Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży	116 111

17.	Młodzieżowy [i nie tylko] Telefon Zaufania	22 192 88
18.	Pomarańczowa Linia – system pomocy rodzicom, których dzieci upijają się	800 140 068
19.	Antydepresyjny Telefon Zaufania Fundacji ITAKA	22 654 40 41 22 484 88 01

Dane: opracowanie własne.

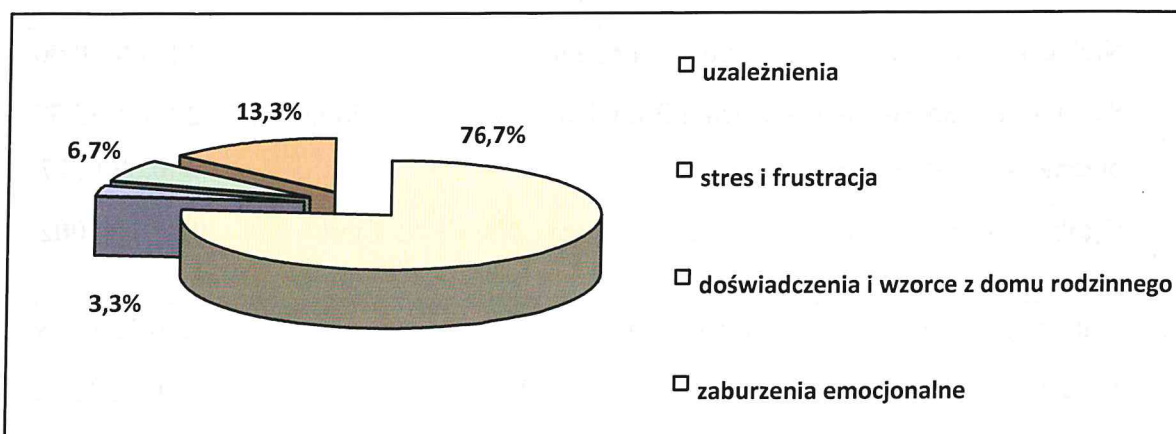
4. BADANIA ANKIETOWE DOTYCZĄCE PRZEMOCY

4.1. BADANIA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

W ramach diagnozy problemu przemocy domowej w gminie Zaręby Kościelne zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 30 wypełnionych anonimowo ankiet. W pierwszej kolejności zapytano respondentów o najczęstsze przyczyny stosowania przemocy domowej.

W opinii ankietowanych najczęstszą przyczyną stosowania przemocy domowej były uzależnienia (76,7%), zaburzenia emocjonalne (13,3%), doświadczenia i wzorce z domu rodzinnego (6,7%), a także stres i frustracja (3,3%). Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

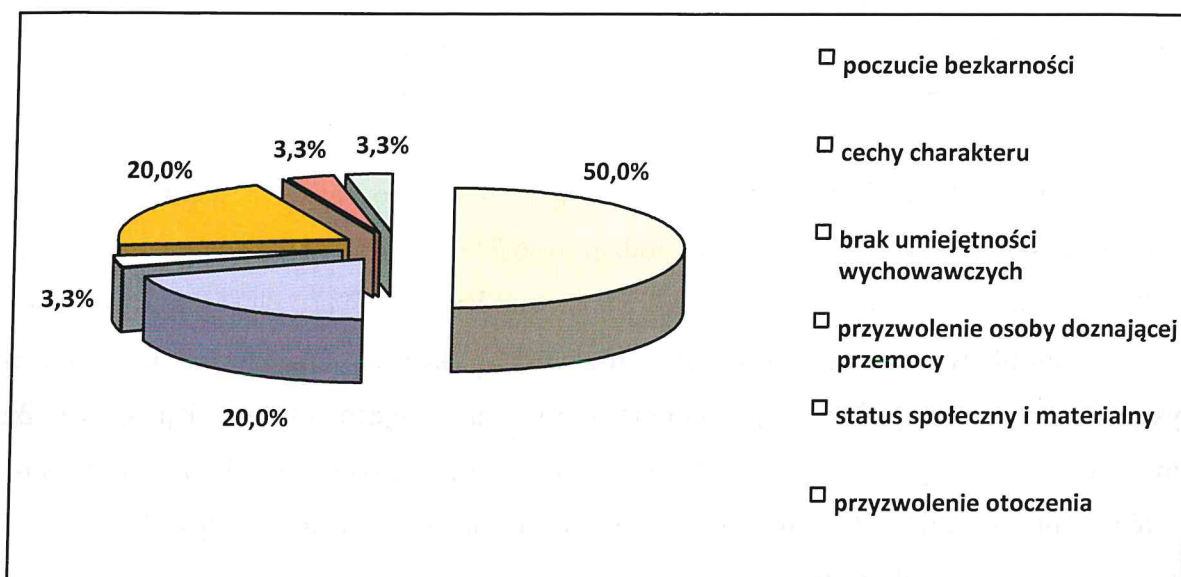
Wykres 3 Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?

Źródło: Badania własne.

W kolejnym pytaniu ankietowani identyfikowali czynniki, które mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową. Najczęściej wskazywanymi przez badanych czynnikami były: poczucie bezkarności (50%), cechy charakteru oraz przyzwolenie osoby doznającej przemocy (po 20%), brak umiejętności wychowawczych, przyzwolenie otoczenia oraz poziom wykształcenia (po 3,3%). Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

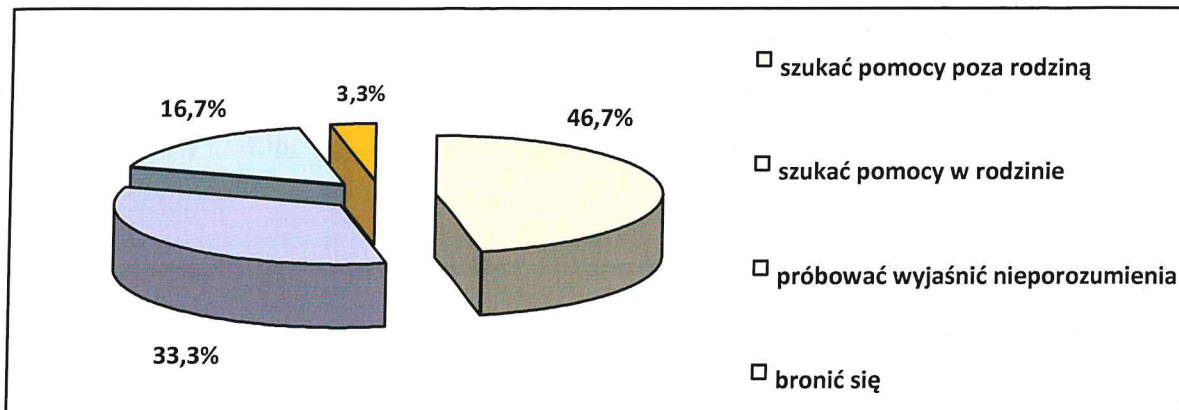
Wykres 4 Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?

Źródło: Badania własne.

W ankiecie zawarto także pytanie, jak powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej. Wykres zamieszczony poniżej pokazuje najczęściej wybierane odpowiedzi.

Wykres 5 Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?

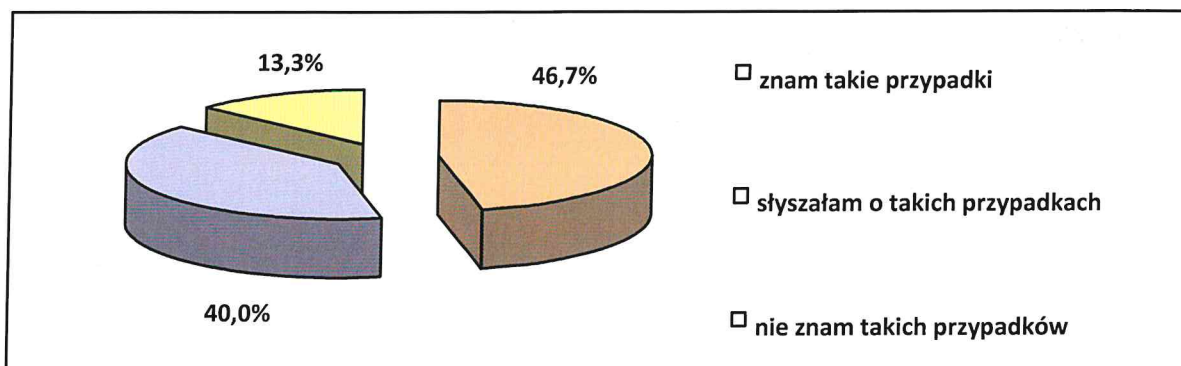

Źródło: Badania własne.

Według najliczniejszej grupy ankietowanych osoby doznające przemocy powinny przede wszystkim szukać pomocy poza rodziną (46,7%) oraz szukać pomocy w rodzinie (33,3%), według innych próbować wyjaśnić nieporozumienia (16,7%) oraz bronić się (3,3%).

Uczestników badania sondowano również w kwestii znajomości przypadków występowania przemocy domowej w gminie. Bardzo niepokojąco przedstawiają się wyniki odpowiedzi na to pytanie, bowiem 86,7% respondentów stwierdziło, iż zna przypadki występowania przemocy domowej w gminie bądź o takich przypadkach słyszała. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 6 Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał ?

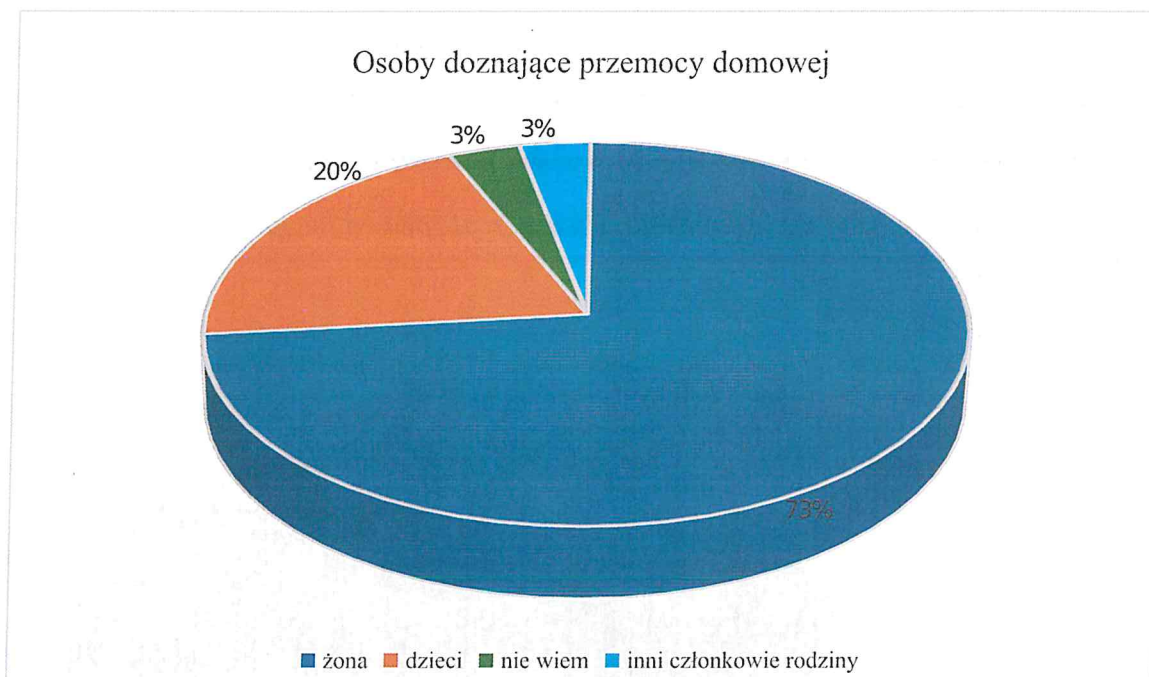

Źródło: Badania własne.

W kolejnych pytaniach poproszono respondentów ankiety o wskazanie osób doznających przemocy domowej i stosujących przemoc domową. Zdecydowana większość uczestników badania wyraziła opinię, że osobami doznającymi przemocy domowej są żony i

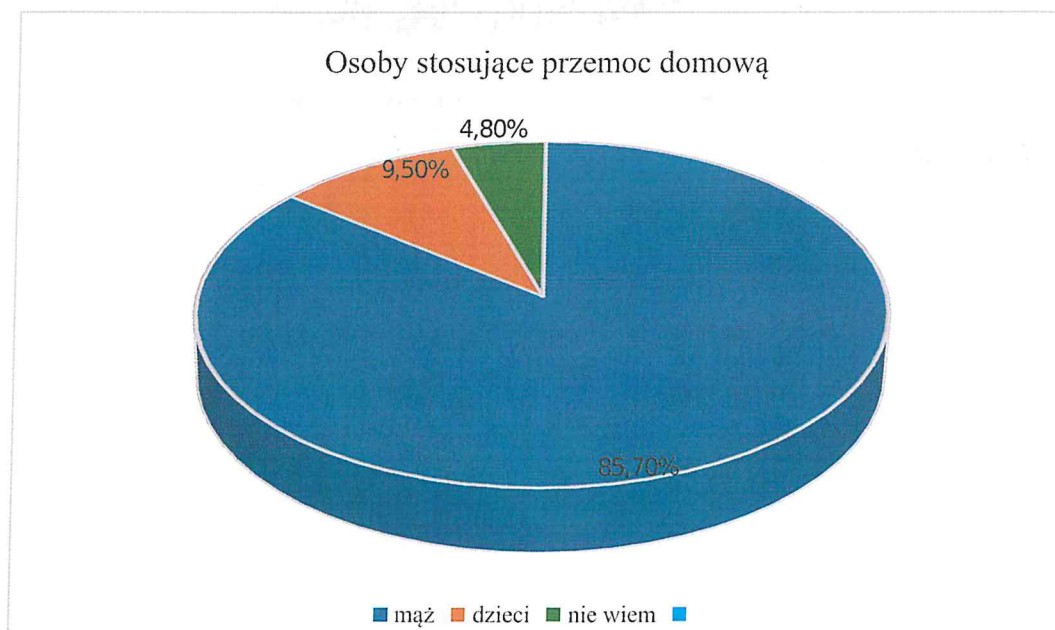
dzieci, a osobami stosującymi przemoc są zwykle mężowie. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 7 Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?

Źródło: Badania własne.

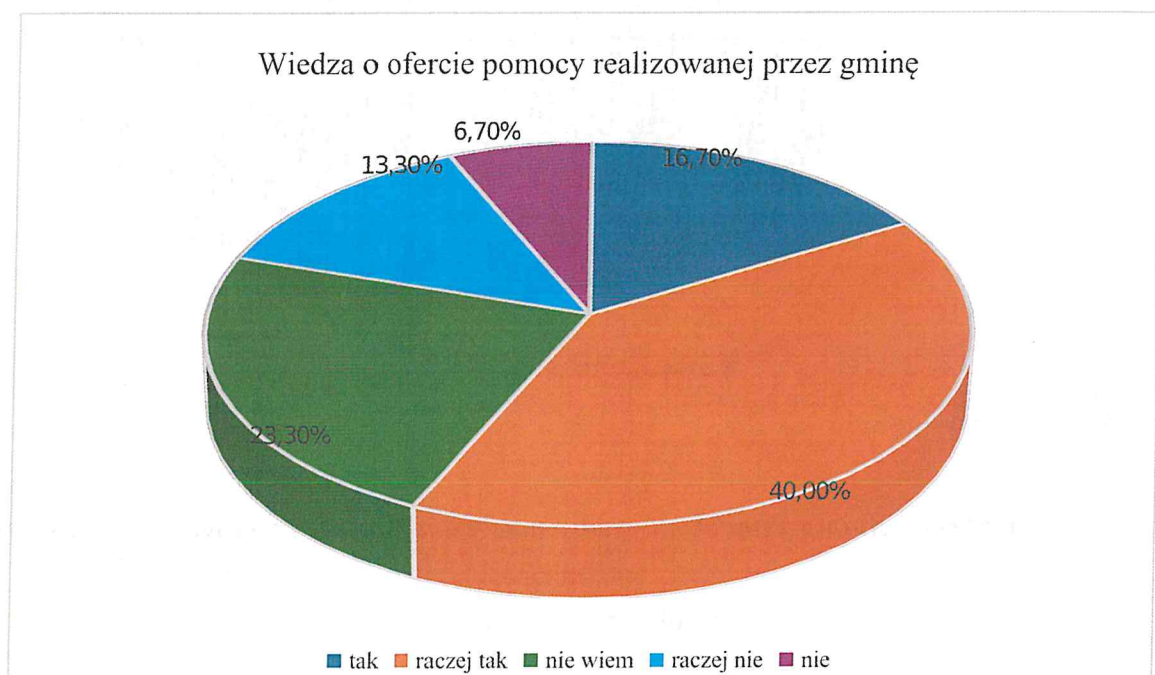
Wykres 8 Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?

Źródło: Badania własne.

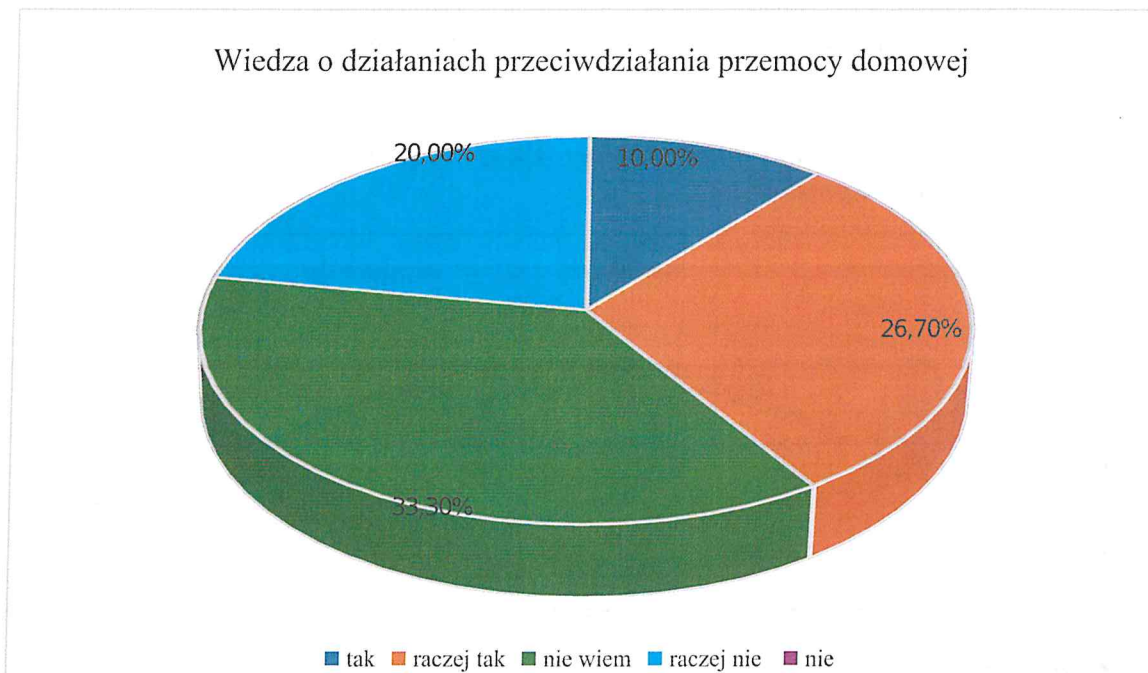
Uczestnicy badania oceniali także ofertę pomocy świadczonej osobom doznającym przemocy domowej oraz działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową. Według 56,7% ankietowanych oferta wsparcia udzielanego osobom doznającym przemocy jest raczej wystarczająca lub wystarczająca. Oferty tej nie było w stanie ocenić 23,3% pytanych. Działania podejmowane wobec osób stosujących przemoc domową 36,7% ankietowanych uznało za raczej wystarczające lub wystarczające. 33,3% respondentów nie potrafiło ocenić tych działań. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 9 Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy jest wystarczająca ?

Źródło: badania własne.

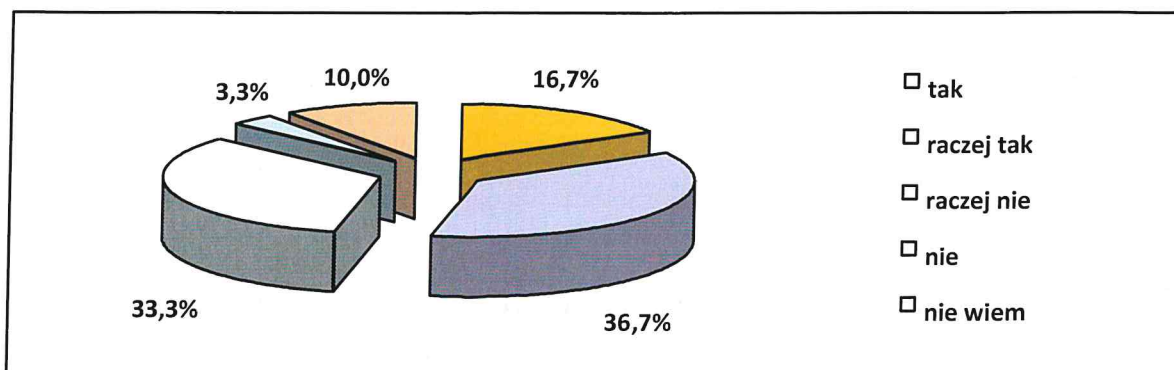
Wykres 10 Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania przeciwdziałania przemocy domowej są wystarczające?

Źródło: badania własne.

Uczestników badania zapytano także, czy przemoc domową postrzegają jako problem społeczny na terenie gminy. Zdaniem 53,4% ankietowanych przemoc domowa raczej jest lub jest ważnym problemem społecznym na terenie gminy. Jednocześnie 36,6% badanych wyraziło zdanie przeciwne. Opinii w tej sprawie nie miało 10% respondentów. Rozkład odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

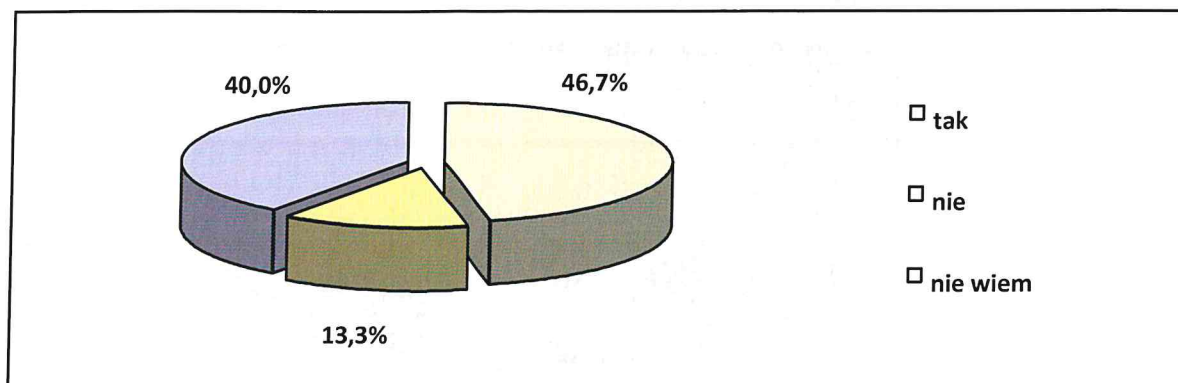
Wykres 11 Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?

Źródło: badania własne.

Uczestników badania zapytano o ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy. Poniższy wykresy ilustruje rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 12 Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?

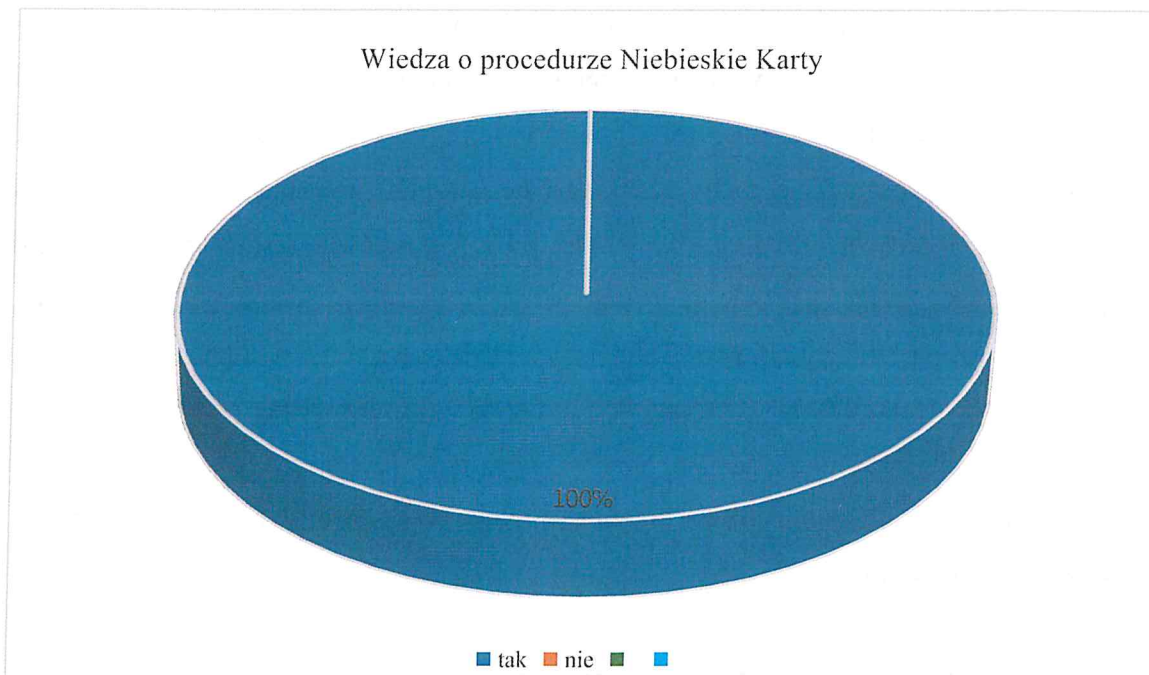

Źródło: badania własne.

Według 46,7% ankietowanych istnieje ryzyko nasilenia się przemocy domowej, a 13,3% badanych takiego ryzyka nie dostrzega. Natomiast 40% respondentów nie potrafiło tej kwestii ocenić.

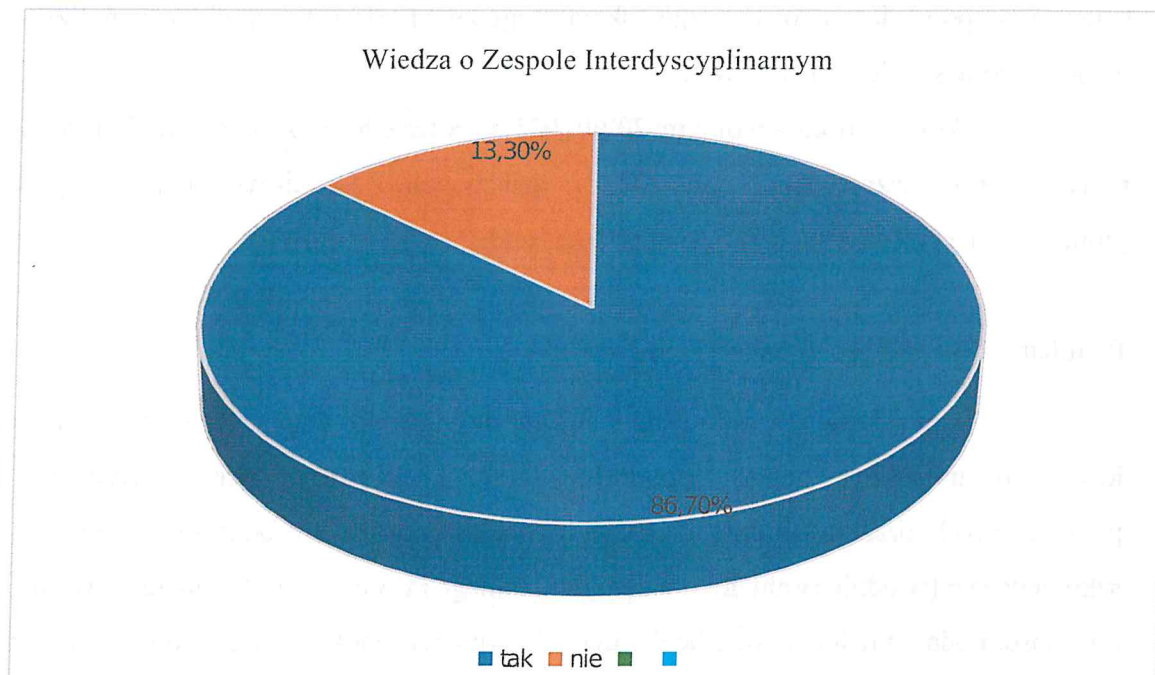
W ankiecie znalazły się również pytania pozwalające badanym ocenić znajomość wiedzy dotyczącej „Niebieskiej Karty” oraz Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy. Wszyscy ankietowani potwierdzili znajomość procedury „Niebieskie Karty”, a 86,7% badanych znajomość Zespołu Interdyscyplinarnego. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 13 Czy słyszała Pani/Pan o tzw. „Niebieskiej Karcie”?

Źródło: badania własne.

Wykres 14 Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego w Zaręczach Kościelnych ?

Źródło: badania własne.

Uczestników badania poproszono także o wskazanie działań, jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej. Odpowiadając, ankietowani szczególnie nacisk położyli na zapewnienie osobom doznającym przemocy pomocy

psychologicznej i terapeutycznej, zintensyfikowanie działań kontrolnych prowadzonych przez pracowników socjalnych, monitorowanie funkcjonowania rodzin, w których takie problemy miały miejsce, a także reagowanie na przejawy przemocy oraz rozszerzenie wsparcia dla osób jej doświadczających. Podkreślano też konieczność prowadzenia kampanii informacyjnych o dostępnych formach pomocy, rozszerzenie działań profilaktycznych i edukacyjnych adresowanych zarówno do dzieci i młodzieży, jak i do dorosłych oraz zwiększania świadomości społecznej w zakresie problemów przemocy, a także wzmocnienia kompetencji kadry pracującej w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej poprzez częstsze szkolenia. Dostrzeżono również potrzebę kierowania osób uzależnionych i stosujących przemoc na leczenie odwykowe, zwiększenia skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych, nieuchronnego wymierzania kar oraz izolowania osób stosujących przemoc.

4.2. BADANIA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM

Informacje, które pomogły zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów pod kątem występowania zachowań i zjawisk patologicznych uzyskano, poddając analizie ankiety wypełnione w szkole podstawowej.

Do szkoły w roku szkolnym 2024/2025 uczęszczało 303 uczniów. Zatrudniano tam w tym czasie łącznie przez cały rok 32 nauczycieli. Uczniowie mają dostęp do sali gimnastycznej i boiska sportowego oraz Internetu.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 16 Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2024/2025

Rodzaj zachowań i zjawisk patologicznych	Liczba stwierdzonych przypadków	
	Liczba ujawnionych przypadków	Liczba placówek, w których nie stwierdzono
palenie papierosów	8	1
sięganie po alkohol	0	0
sięganie po narkotyki	0	0
niszczenie mienia szkolnego	1	4
kradzieże na terenie szkoły	0	0
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	0	0
udział w grupach negatywnych	0	0
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	9	2
autoagresja	0	0
ucieczki z domu	0	0
przestępczość ujawniona	0	0
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	5	2

Źródło: badania własne.

Tabela 17 Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

Rodzaje zjawiska	Liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4
zaniedbanie dziecka	3
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	6
przemoc domowa	2
wykorzystywanie seksualne dzieci	0
przestępczość	–

Źródło: badania własne.

Do najczęściej stwierdzanych wśród uczniów zachowań negatywnych w otoczeniu szkolnym należały: przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, przypadki palenia papierosów oraz przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Jeśli chodzi o zjawiska dysfunkcji i patologii w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania stwierdzili 6 przypadków uzależnień, 4 przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, 3 przypadki zaniedbań oraz 2 przypadki przemocy domowej.

Zauważono również wzrost negatywnych zachowań wśród dzieci i uczniów w ciągu ostatnich trzech lat, jeden respondent taki wzrost zauważył, w jednym przypadku ankietowani nie byli w stanie stwierdzić, czy taki wzrost nastąpił. Dokładnie tak samo rozłożyły się opinie pedagogów jeśli chodzi o przypadki dysfunkcji występujących w rodzinach dzieci i uczniów.

Współpraca placówek z rodzicami uczniów przybiera różne formy i została oceniona pozytywnie przez wszystkich respondentów.

Współpraca placówek z instytucjami i organizacjami jest zdaniem przedstawicieli szkoły zadowalająca. Do podmiotów, z którymi placówki najczęściej współpracują, uczestnicy badania zaliczyli: Samorząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Centrum Aktywności Kulturalnej, Sportu i Rekreacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, kuratorów sądowych, Sąd Rejonowy, Policję, Sanepid, organizacje pozarządowe.

Pomoc, jaką szkoła podstawowa oferuje uczniom z rodzin ubogich, opiera się o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej i polega przede wszystkim na zapewnieniu bezpłatnego dożywiania w formie obiadów, jak również pomocy materialnej – zwolnienie z obowiązkowych opłat i składek, a także udostępnianiu podręczników, sprzętu komputerowego oraz zapewnieniu transportu do szkoły.

Pomoc, jaką placówki oferują uczniom z rodzin z trudnościami opiekuńczo wychowawczymi, dotkniętymi problemami uzależnień, przemocy w rodzinie organizowana jest we współpracy z instytucjami pomocowymi. Umożliwiany jest kontakt ze specjalistami – pedagogami i psychologami, zapewniana jest informacja o dostępnych formach pomocy i odpowiednich instytucjach pomocowych, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Dzieci mogą również korzystać z porad i wsparcia wychowawców i opieki świetlicowej.

Usprawnienie funkcjonowania placówek oraz poprawa efektywności procesu edukacji i wychowania wymaga utworzenia punktu konsultacyjnego dla uczniów i rodziców z problemami wychowawczymi oraz zintensyfikowania współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrowi Mazowieckiej. Efektywne funkcjonowanie szkoły wymaga zapewnienia dobrze działającego Internetu. Wśród wypowiedzi pojawiał się postulat zwiększenia liczby zajęć dodatkowych, w tym wyrównawczych oraz potrzeba lepszej organizacji czasu wolnego uczniów.

4.3. BADANIA W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ

W badaniu skierowanym do grupy dzieci i młodzieży szkolnej wzięło udział 50 uczniów szkoły podstawowej, z czego 78% stanowiły kobiety, 22% mężczyźni. Uczniowie w wieku 10 lat stanowili 4% tej próby, uczniowie w wieku 12 lat stanowili 5% tej próby, 40% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 13 lat, 22% ankietowanych stanowili uczniowie w wieku 14 lat, uczniowie w wieku 15 lat stanowili 20% tej próby, a 9% osób było w wieku lat 17.

W pierwszej kolejności uczniowie mieli za zadanie wybrać zachowania, które ich zdaniem są przejawem przemocy. Uzyskane wyniki zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 18 Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów

Rodzaj zachowań	Liczba wskazań	Odsetek wskazań %
popychanie	41	82,0%
uderzanie	48	96,0%
kopanie	43	86,0%
duszenie	47	94,0%
szarpanie	47	94,0%
przypalanie ciała	47	94,0%
policzkowanie	42	84,0%
szantaż	36	72,0%
ośmieszanie	38	76,0%
grożenie	43	86,0%
nadmierna krytyka	38	76,0%
szkalowanie w Internecie	39	78,0%

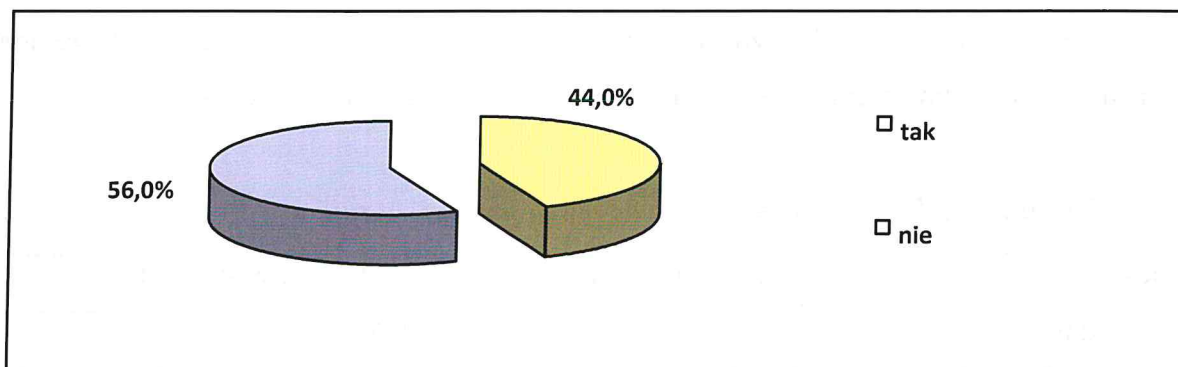
nękanie sms-ami	39	78,0%

Źródło: badania własne.

Żadne z 13 możliwych do wyboru zachowań przemocowych nie zostało wskazane przez wszystkich ankietowanych uczniów. Wśród najliczniej wskazywanych zachowań, które uczniowie uznali za przejaw przemocy, znalazły się: uderzanie (96%), szarpanie i przypalanie ciała oraz duszenie (po 94%). Najmniejszy odsetek wskazań dotyczył szantażu (72%).

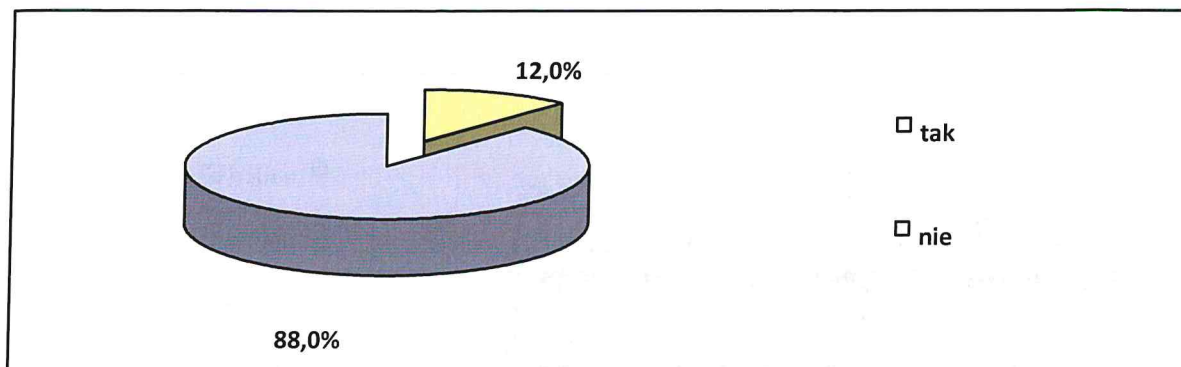
Kolejnym zagadnieniem poddanym ocenie respondentów była kwestia doświadczania przemocy ze strony rówieśników oraz w środowisku rodzinnym. W odpowiedzi na pytanie o przemoc ze strony rówieśników 56% uczniów odpowiedziało na to pytanie przecząco. Jednak niepokój może budzić fakt, że 44% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy ze strony rówieśników. Występowania zjawiska przemocy w domu rodzinnym potwierdziło sześciu uczestników badania. Poniższe wykresy ilustrują rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Wykres 15 Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy ze strony rówieśników?

Źródło: badania własne.

Wykres 16 Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiegóś formy przemocy w swojej rodzinie?

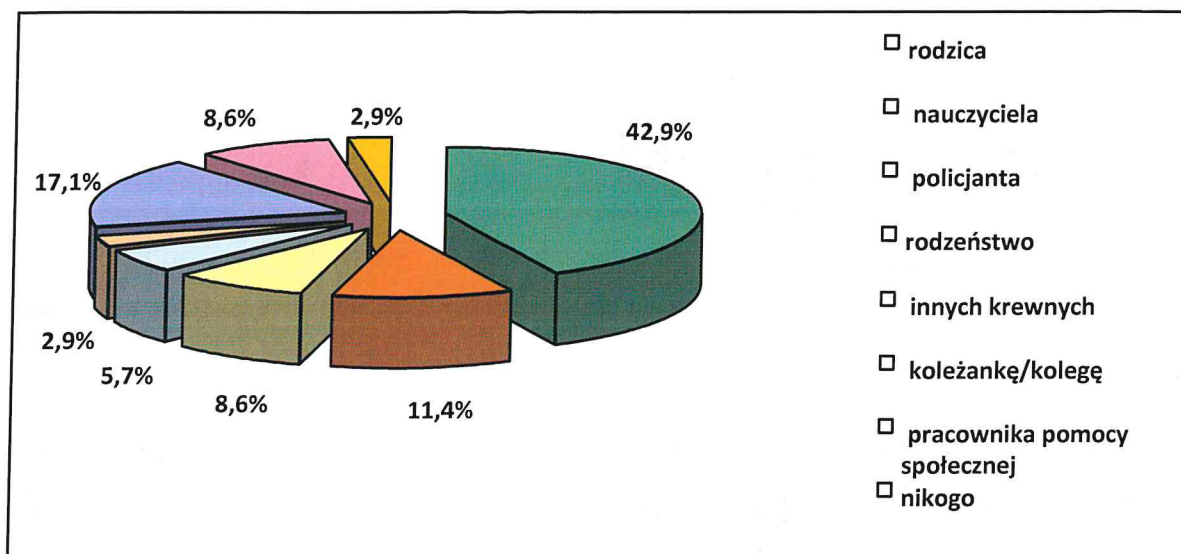
Źródło: badania własne.

W następnym pytaniu sondowano uczniów, czy słyszeli o przypadkach przemocy w rodzinach swoich znajomych. Większość (68%) respondentów nie ma wiedzy o występowaniu przemocy w domach osób im znanych. Jednak 32% ankietowanych zadeklarowało, że słyszało o przypadkach przemocy w domach osób z ich otoczenia.

Na pytanie: „Czy uważasz, że będąc świadkiem przemocy lub jej doznając, należy kogoś o tym poinformować?”, zdecydowana większość (96%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Odmienną opinię wyraziło 4% ankietowanych.

Uczestnicy badania zadeklarowali, że najczęściej swoją wiedzą o przemocy podzieliliby się z rodzicem, koleżanką i kolegą oraz nauczycielem. W dalszej kolejności wymieniono policjanta, pracownika pomocy społecznej oraz rodzeństwo. Rozkład odpowiedzi w tym zakresie ilustruje poniższy wykres.

Wykres 17 Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?

Źródło: badania własne.

Na pytanie: „Czy uważasz, że należy prowadzić akcje i kampanie informacyjne na temat przemocy domowej?”, zdecydowana większość (88%) respondentów odpowiedziała twierdząco. Jednocześnie 12% ankietowanych uważa prowadzenie takich działań za bezzasadne.

Kolejna kwestia dotyczyła uczestnictwa uczniów w zajęciach poświęconych problemom przemocy domowej. Zdecydowana większość (64%) ankietowanych stwierdziła, że uczestniczyła w takich zajęciach. Jednocześnie 36% respondentów nie potwierdziło udziału w zajęciach związanych ze zjawiskiem przemocy domowej.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące obaw o możliwość doświadczenia przemocy najwięcej badanych (68%) zadeklarowało, że takich obaw nie ma. Niepokój może budzić fakt, iż 14% ankietowanych ujawniło, że obawia się przemocy rówieśniczej, a 18% uczniów wskazało na przemoc w szkole.

5. ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA KRZYWDZONYM DZIECIOM

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej

niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej. Tryb umieszczania dzieci w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej regulują przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Decyzję o odebraniu dziecka pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką, a w miarę możliwości w obecności i przy wsparciu psychologa. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej.

6. ANALIZA SWOT WYBRANYCH OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Analiza SWOT służy identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się obszary zdefiniowane hasłowo: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne; kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR I:	
RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC DOMOWA	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • wsparcie asystenta rodziny, • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, • zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową 	<ul style="list-style-type: none"> • brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży

na terenie gminy, <ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • zmniejszające się społeczne przyzwolenie na stosowanie przemocy domowej 	<ul style="list-style-type: none"> • nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie gminy • niewystarczająca liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową • nasilająca się w gminie skala zjawiska przemocy domowej

Analiza uwarunkowań dla obszaru *rodzina, dziecko i młodzież, przemoc domowa* zwraca uwagę na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: wsparcie asystenta rodziny dla rodzin niewydolnych wychowawczo, zapewnianie dostępu do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą domową, zapewnianie pomocy i wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową na terenie gminy oraz inicjowanie akcji uwrażliwiających społeczność lokalną na problemy przemocy domowej.

Szczegółnej uwagi i intensyfikacji działań ze strony władz samorządowych, odpowiednich instytucji i organizacji wymagają zagrożenia, do których należy zaliczyć: nasilającą się skalę problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastającą liczbę rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, brak możliwości tworzenia placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży na terenie

gminy, niewystarczającą liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą domową, a także nasilającą się w gminie skalę zjawiska przemocy domowej.

OBSZAR II:	
ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • realizowanie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów • prowadzenie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • odpowiednio liczebna i przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi 	
Szansa	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zainteresowania zdrowym trybem życia wśród mieszkańców • niewzrastająca liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki 	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

Analiza uwarunkowań dla obszaru *zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne* wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron: inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia, zapewnianie rodzinom dotkniętym problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej, realizowanie przez szkołę działań profilaktycznych i edukacyjnych w obszarze uzależnień wśród uczniów, programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym, a także odpowiednio liczebna i przygotowana kadra do pracy z osobami uzależnionymi.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć. Niepokoić powinny zwłaszcza: zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrastające zapotrzebowanie na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, jak również wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich.

OBSZAR III:	
KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, • inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej, • podnoszenie przez pracowników pomocy społecznej kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego , 	<ul style="list-style-type: none"> • niedostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i sieć placówek pomocy społecznej
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni potencjał gminy zapewniający jej rozwój i umożliwiający wzrost jakości życia, • zmniejszająca się liczba osób marginalizowanych lub zagrożonych 	<ul style="list-style-type: none"> • brak środków umożliwiających dostosowanie liczebności i poziomu kwalifikacji kadr pomocowych do aktualnych potrzeb

wykluczeniem i marginalizacją <ul style="list-style-type: none"> • niewzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej 	
--	--

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* wskazuje na zdecydowaną przewagę mocnych stron, którymi są głównie: odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców, inicjowanie działań mających na celu integrację społeczności lokalnej. Należy także podkreślić możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i różnych formach doskonalenia zawodowego przez pracowników.

7. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Wyniki diagnozy problemów przemocy domowej na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, danych z badań ankietowych oraz analizie SWOT pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zaręby Kościelne na lata 2026-2030. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania zjawiska przemocy domowej, jak i zapobiegania temu zjawisku w przyszłości.

7.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zaręby Kościelne na lata 2026-2030, jest następujący:

Podejmowanie działań profilaktycznych związanych z problemem przemocy domowej skierowanych do mieszkańców gminy Zaręby Kościelne.

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją wyznaczonych i przedstawionych poniżej celów operacyjnych oraz działań w następujących obszarach: **Profilaktyka** – promowanie wartości wychowania bez przemocy, rozwijanie umiejętności interpersonalnych i wychowawczych.

Edukacja – przekazywanie wiedzy na temat zjawiska przemocy i jej skutków, informowanie o możliwościach pomocy.

Wspieranie – przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności u osób doświadczających przemocy, uświadamianie o przysługujących im prawach i możliwościach rozwiązania problemu poprzez pomoc psychologiczną, pedagogiczną i prawną.

Interwencja – przerwanie przemocy, ochrona osób doświadczających przemocy, izolowanie osób stosujących przemoc od osób doświadczających przemocy, wdrażanie programów korekcyjno-educacyjnych lub programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.

7.2. CELE OPERACYJNE I DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1: OCHRONA I POMOC OSOBOM I RODZINOM DOŚWIADCZAJĄCYM PRZEMOCY LUB ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego	2026-2030	UG, GKPPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w działaniach ZI	- liczba spotkań ZI - liczba rodzin objętych wsparciem ZI	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin
Realizacja procedury „Niebieskie Karty” przez uprawnione podmioty	2026-2030	UG, GKPPA, GOPS, placówki oświatowe, Policja, SR, placówki ochrony zdrowia, NGO-s, inne podmioty, których przedstawiciele biorą udział w	- liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, - liczba osób w rodzinach objętych w danym roku działaniami w ramach	- ochrona osób dotkniętych przemocą domową - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej

			działaniach ZI	procedury „Niebieskie Karty” - liczba osób doświadczających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”	
Zapewnianie bezpieczeństwa krzywdzonym dzieciom	2026-2030	GOPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR	- liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny	- ochrona dzieci w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową	
Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin dotkniętych przemocą	2026-2030	GOPS, Kościoły	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia	wzmocnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin	
Specjalistyczne poradnictwo dla osób i rodzin dotkniętych	2026-2030	GOPS, GKRPA, ZI, PCPR, Kościoły	- liczba osób i rodzin, którym udzielono wsparcia - liczba	- wzmocnienie bezpieczeństwa	

przemocą				spotkań	psychologicznego rodzin doświadczających przemocy - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - włączenie społeczne rodzin izolujących się i izolowanych
Praca socjalna z rodzinami, w których występuje przemoc	2026-2030	GOPS	- liczba rodzin, którym udzielono wsparcia w formie pracy socjalnej	- wzmocnienie rodzin doświadczających przemocy - ograniczenie zjawiska przemocy domowej	
Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, PCPR, Policja, NGO-s, Kościoły	- liczba osób, którym udzielono wsparcia	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom doświadczającym przemocy	
Prowadzenie rozmów i	2026-2030	GKRPA, ZI, GOPS,	- liczba	- zmniejszenie poziomu	

kierowanie osób stosujących przemoc domowej do udziału w programach korekcyjnoedukacyjnych lub programach psychologicznoterapeutycznych		Policja	przeprowadzonych rozmów z osobami stosującymi przemoc - liczba osób stosujących przemoc skierowanych do udziału w programach korekcyjnoedukacyjnych lub programach psychologicznoterapeutycznych	zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc
Pomoc osobom stosującym przemoc w powrocie do prawidłowego funkcjonowania po zakończonym procesie działań resocjalizacyjnych i socjoterapeutycznych	w razie zaistnienia takiej potrzeby	GOPS, GKRPA, ZI, Policja, SR, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań	- zmniejszenie poziomu zagrożenia przemocą domową - poprawa relacji w rodzinach doświadczających przemoc

CEL OPERACYJNY 2.: PROWADZENIE NA TERENIE GMINY DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH, INFORMACYJNYCH I EDUKACYJNYCH MAJĄCYCH NA CELU ELIMINOWANIE ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie	2026-2030	GOPS, GKRPA, ZI,	- liczba i rodzaj podjętych	- poprawa efektywności i

informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej		placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, Policja, NGO-s, Kościoły	działań	skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom
Prowadzenie pogadanek, prelekcji na temat przemocy domowej	2026-2030	GKRPA, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, ZPPP, Policja, NGOs, Kościoły	- liczba i rodzaj pogadanek i prelekcji - liczba uczestników	- podniesienie umiejętności zapobiegania problemom dotyczącym rodziny - zmiana świadomości społecznej
Przeprowadzenie akcji profilaktycznych z uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy domowej	2026-2030	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki oświatowe, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- zmiana nastawień do problemu przemocy domowej - zapobieganie eskalacji zjawiska przemocy domowej
Wznacanie pozytywnego wizerunku i promowanie potrzeby wśród jej członków	2026-2030	UG, RG, GOPS, placówki oświatowe, NGO-s, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- wzmocnienie rodzin - eliminowanie zjawisk zakłócających prawidłowe funkcjonowanie rodzin

<p>Podjęmowanie działań zmierzających do rozładowania stresu i agresji w środowisku dzieci i młodzieży poprzez sport i uczestnictwo w kulturze</p>	<p>2026-2030</p>	<p>UG, RG, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGO-s</p>	<p>- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników</p>	<p>- przywracanie właściwych relacji w rodzinie - wyzwalanie pozytywnych emocji - integrowanie środowiska dzieci i młodzieży oraz społeczności lokalnej - poprawa bezpieczeństwa mieszkańców</p>
<p>Podnoszenie świadomości mieszkańców w zakresie problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej</p>	<p>2026-2030</p>	<p>UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, NGO-s, Kościoły, społeczność lokalna</p>	<p>- liczba i rodzaj podjętych działań</p>	<p>- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin</p>

CEL OPERACYJNY 3.: DOSKONALENIE KOMPETENCJI KADR SAMORZĄDOWYCH I ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH W ZAKRESIE PROFILAKTYKI I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Upowszechnianie informacji o instytucjach i organizacjach świadczących pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej oraz osobom stosującym przemoc i będącym świadkami przemocy	2026-2030	UG, GOPS, GKRP, ZI, PCPR, MCPS, Policja, placówki ochrony zdrowia, SR, PR	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń - liczba pracowników doskonalących kwalifikacje	- podwyższenie kompetencji służb społecznych - poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania rodzin objętych wsparciem
Organizowanie szkoleń i warsztatów dla kadry pedagogicznej na temat problemów przemocy domowej i problemów agresji w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej	2026-2030	UG, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, GKRP, ZI, PPP	- liczba i rodzaj zajęć liczba uczestników	- podwyższenie kompetencji kadr pedagogicznych w zakresie udzielania skutecznego wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym i zagrożonym przemocą - eliminowanie zachowań

Wspieranie organizacji pozarządowych w działaniach nakierowanych na kwestie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy domowej	2026-2030	UG, GKRPA, GOPS, ZI, placówki oświatowe, Policja, NGOs, społeczność lokalna	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba podmiotów objętych wsparciem	agresywnych w środowisku uczniowskim - poprawa skuteczności oddziaływań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej
--	-----------	---	--	---

CEL OPERACYJNY 4: WSPÓLPRACA PODMIOTÓW NA RZECZ PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy domowej w gminie poprzez stałą współpracę podmiotów działających na terenie gminy i podmiotów	2026-2030	UG, RG, GOPS, GKRPA, ZI, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki kultury, Policja, SR,	- liczba i rodzaj podjętych działań, - liczba osób i rodzin korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu uzależnień i przemocy domowej	- poprawa efektywności i skuteczności wsparcia udzielanego rodzinom - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

spoza gminy wspierających mieszkańców		PR, PCPR, PPP, NGOs, Kościoły		- zmniejszenie liczby osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami i przemocą
Poszerzanie współpracy podmiotów w zakresie wzmocnienia kondycji rodzin zamieszkujących w gminie i eliminowania niekorzystnych zjawisk mających wpływ na komfort i jakość ich życia	2026-2030	UG, RG, GKRP, ZI, GOPS, placówki przedszkolne, placówki oświatowe, NGOs, Kościoły	- liczba i rodzaj podjętych działań	- poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin - utrwalenie w świadomości społecznej wzorca rodziny prawidłowo wypełniającej przypisane jej funkcje i wolnej od zachowań patologicznych

Legenda

UG – Urząd Gminy

RG – Rada Gminy

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

GKRP – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy

SR – Sąd Rejonowy

PR – Prokuratura Rejonowa

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

NGO-s – organizacje pozarządowe

8. REALIZACJA PROGRAMU

8.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem realizacji Programu będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Zaręczach Kościelnych . Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Wójt, Rada Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy, placówki wychowania przedszkolnego, placówki oświatowe, placówki kultury, jednostki sportowo-rekreacyjne.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, Kościoły, społeczność lokalna.

8.2. MONITORING

Monitoring programu, polegający na gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań, będzie prowadzony przez Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w Zaręczach Kościelnych – koordynatora programu, przy udziale członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz przedstawicieli służb, które w zakresie swoich kompetencji realizują zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Poszczególne podmioty zobowiązane będą przekazywać sprawozdania w formie pisemnej lub elektronicznej z realizacji zadań do 15 lutego każdego roku. Osobą odpowiedzialną za zbieranie danych sprawozdawczych od poszczególnych realizatorów będzie koordynator programu. Celem monitoringu będzie zbadanie, czy realizacja działań przebiega bez zakłóceń. Monitoring realizacji programu umożliwi:

- systematyczną obserwację działań programu,
- weryfikację zgodności założonych celów z osiąganymi efektami,
- ocenę zaangażowania jednostek w realizację działań.

Do monitoringu wykorzystane zostaną wskaźniki realizacji działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów programu. W miarę rozwoju systemu monitorowania dokumentu będą mogły zostać zidentyfikowane nowe wskaźniki, które w odpowiedni sposób będą charakteryzowały przebieg realizacji podejmowanych działań. Z prowadzonego monitoringu zostanie przygotowane sprawozdanie z realizacji Programu, które będzie przedstawione Radzie Gminy na sesji do końca 31 marca każdego roku.

8.3. EWALUACJA

Ewaluacja Programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Celem ewaluacji będzie ocena efektywności programu poprzez gromadzenie, analizę i interpretację danych. Ewaluacja zostanie przeprowadzona po drugim i czwartym roku wdrażania założeń programu na podstawie analizy materiałów sprawozdawczych z poszczególnych instytucji zaangażowanych w jego realizację, a w szczególności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pozwoli ona na podwyższenie stopnia adekwatności, efektywności i znaczenia rezultatów wynikających z realizacji Programu.

8.4. FINANSOWANIE

Źródłem finansowania działań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy Zaręby Kościelne na lata 2026-2030 będą:

1. Środki własne gminy:

- a) będące w budżecie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Zarębach Kościelnych na realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej w kwocie 2 400,00 zł rocznie.
- b) pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych- działania profilaktyczne o tematyce przeciwdziałania uzależnieniom.

2. Dotacje celowe z Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację zadań dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej w kwocie 6.000 zł rocznie.

SPIS TABEL

Tabela 1 Rodzaje i formy przemocy.....	4
Tabela 2 Policjne statystyki procedury „Niebieskie Karty” za 2022 rok.....	7
Tabela 3 Liczba mieszkańców gminy w latach 2023-2025.....	15
Tabela 4 Struktura wiekowa mieszkańców gminy w latach 2023-2025.....	15
Tabela 5 Podmioty świadczące wsparcie osobom dotkniętym przemocą domową w gminie.....	16
Tabela 6 Środki finansowe przeznaczone w gminie w latach 2023-2025 na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy domowej.....	17
Tabela 7 Liczba członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w latach 2023-2025.....	18
Tabela 8 Działalność GKRPA w latach 2023-2025 w zakresie profilaktyki.....	18
Tabela 9 Działalność GKRPA w latach 2023-2025 w zakresie profilaktyki.....	18
Tabela 10 Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w gminie Zaręby Kościelne w latach 2023-2025.....	21
Tabela 11 Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u w latach 2023-2025.....	22
Tabela 12 Beneficjenci systemu pomocy społecznej w gminie objęci wsparciem GOPS-u z powodu przemocy domowej, alkoholizmu lub narkomanii w latach 2023-2025.....	23
Tabela 13 Jednostki wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową spoza gminy.....	25
Tabela 14 Dane dotyczące przemocy domowej na terenie gminy w latach 2023-2025.....	27
Tabela 15 Numery telefonów, pod którymi można uzyskać wsparcie i porady....	29
Tabela 16 Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2024/2025.....	39
Tabela 17 Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy....	39
Tabela 18 Rodzaje zachowań przemocowych w opinii uczniów.....	41

The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions. It emphasizes that every entry should be supported by a valid receipt or invoice. This not only helps in tracking expenses but also ensures compliance with tax regulations. The second part of the document provides a detailed breakdown of the company's revenue streams. It identifies the primary sources of income and analyzes their contribution to the overall financial performance. The third part of the document outlines the company's financial goals for the upcoming year. It includes a comprehensive budget and a strategy for achieving these goals. The final part of the document concludes with a summary of the key findings and recommendations. It highlights the areas where the company is performing well and identifies the challenges that need to be addressed. Overall, the document provides a clear and concise overview of the company's financial health and future prospects.

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Struktura ankietowanych według kryterium płci.....	13
Wykres 2 Struktura respondentów według kryterium wieku.....	14
Wykres 3 Jaka jest wg Pani/Pana najczęstsza przyczyna stosowania przemocy domowej?.....	30
Wykres 4 Jakie Pani/Pana zdaniem czynniki mogą mieć wpływ na postępowanie osób stosujących przemoc domową?.....	31
Wykres 5 Jak Pani/Pana zdaniem powinna zachowywać się osoba doznająca przemocy domowej?.....	32
Wykres 6 Czy zna Pani/Pan przypadki występowania przemocy domowej na terenie gminy lub o nich słyszała/słyszał ?.....	32
Wykres 7 Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej doznaje przemocy domowej w gminie?.....	33
Wykres 8 Kto wg Pani/Pana wiedzy najczęściej stosuje przemoc domową w gminie?.....	33
Wykres 9 Czy wg Pani/Pana wiedzy realizowana w gminie oferta pomocy jest wystarczająca ?.....	34
Wykres 10 Czy wg Pani/Pana wiedzy podejmowane w gminie działania przeciwdziałania przemocy domowej są wystarczające?.....	35
Wykres 11 Czy postrzega Pani/Pan przemoc domową jako istotny problem na terenie gminy?.....	35
Wykres 12 Czy Pani/Pana zdaniem istnieje ryzyko nasilenia się problemu przemocy domowej na terenie gminy?.....	36
Wykres 13 Czy słyszała Pani/Pan o tzw. „Niebieskiej Karcie”?.....	37
Wykres 14 Czy słyszała Pani/Pan o działalności w gminie Zespołu Interdyscyplinarnego w Zaręczach Kościelnych ?.....	37
Wykres 15 Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy ze strony rówieśników?.....	42
Wykres 16 Czy doznałaś/doznałeś kiedykolwiek jakiejś formy przemocy w swojej rodzinie?.....	43

Wykres 17 Kogo byś poinformowała/poinformował, gdybyś doznała/doznał przemocy domowej lub była/był świadkiem przemocy domowej?.....44

Przewodnicząca Rady

Kinga Pecura
mgr Kinga Pecura